

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 20, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽĖ - MAY 20, 1994

Nr. 98

Santaupų atstatymo įstatymas panaikintų neteisėto privatizavimo pasėkmes

Vilnius, gegužės 12 d. — „Pagrindinis ekonominio referendumo tikslas — atstatyti pilietinę tvarką Lietuvoje“, pasakė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius, Seime surengęs spaudos konferenciją. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, jis informavo, kad šiuo metu jau yra surinkta beveik pusė — apie 150,000 — referendumui surengti reikalingų parašų. Pasak Vagnoriaus, kol kas parašai renkami vaikščiojant pas gyventojus ir namus, vėliau tai bus daroma įmonėse ir viešosiose vietose.

Buęs premjeras taip pat informavo, jog referendumui teikiama įstatymo projekta, atsižvelgiant į pasiūlymus, gaunamus iš gyventojų, yra nuolat tobulinamas. Anot jo, jau nuspręsta, jog nuvertėjusios santaupos turi būti indeksuojamos daugiau, negu šimtą kartų, kaip buvo siūloma anksčiau, taip pat numatomos kompensacijos tiems žmonėms, kurie atsiėmė savo indėlius, nesulaukę, kol jie bus indeksuoti. Be to, Gedimino Vagnoriaus teigimu, referendumui teikiama įstatymo teisėsaugos skirsnį numatoma papildyti nuostata dėl privalomo pareigūnų pajamų turto deklaravimo.

„Mūsų siūlomas įstatymas nenumato nieko iš nieko atimti“, pažymėjo Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininkas. Anot jo, įstatymo esmė — ne privatizavimo naikinimas, bet neteisėto privatizavimo pasekmių likvidavimas. G. Vagnorius taip pat atkreipė dėmesį, jog priėmus

siūlomą įstatymą, jis negalios atgaline data, nebus keičiamos Privatizavimo įstatymo nuostatos.

Komentuodamas ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus teiginį, jog referendumui siūlomas įstatymas yra absurdiškas ir pražūtingas, G. Vagnorius teigė, jog absurdiška ir pražūtinga būtų neatstatyti nuvertėjusių santaupų ir toliau skurdinti Lietuvos žmones. Jis taip pat sakė nesutinkantis su siekiu pavaizduoti Tėvynės Sąjungą kaip žūtį siekiančią dar šiais metais nuversti valdžią. „Mūsų manymu, ši valdžia dar bent metus turėtų išlikti“, pažymėjo ekspremjeras.

Paklaustas, kaip jis vertina Seimo pirmininko Česlovo Juršeno teiginį, jog Sovietinės Lietuvos laikais priimtas Referendumo įstatymas neatitinka Konstitucijos, Gediminas Vagnorius sakė, kad jis supranta LDDP paniką ir bandymą stabdyti referendumą. Jo nuomone, tai, kad Referendumo įstatymas priimtas Sovietinės Lietuvos laikais, negali būti kliūtis referendumui rengti, nes ir prekiauama yra pagal senąjį Civilinį kodeksą, ir baudžiama pagal sovietinį Baudžiamąjį kodeksą.

Atsakydamas į klausimą, ar jo nuomone, įmanoma pasiekti kompromisą su LDDP, G. Vagnorius sakė neatmetęs galimybes kalbėtis su valdanciąja partija, jei ši pasiryžtų iš esmės priimti siūlomą įstatymo nuostatas, tačiau pažymėjo, jog patirtis byloja, kad LDDP dažnai lažo pasiektus susitarimus.

Indėlių atstatymo įstatymą Brazauskas vadina katastrofa

Vilnius, gegužės 12 d. — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) referendumui teikiama įstatymo projekta dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir pažeistos teisėsaugos prezidentas Algirdas Brazauskas pavadino katastrofa Lietuvai, rašo „Lietuvos rytas“.

Pagrindinį Konservatorių referendumui siūlomą nuvertėjusių indėlių atstatymą prezidentas pavadino labai populiariu klausimu, bet aiškino, kad ji būtų neįmanoma vykdyti. Tam, anot prezidento, reiktų dar 8 milijonų litų. Dabar apyvartoję yra 1.3 milijonai grynųjų litų.

Kalbėdamas apie sąlygas, kaip susidarys 8 milijonų litų suma, prezidentas priminė ankstesnius metus, kai infliacija pasiekė beveik 7000%, o sprendimus priiminėjo tuometinis premjeras Gediminas Vagnorius ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Kalbėdamas apie šaltinius, iš kur gauti aštuonis milijonus litų, prezidentas klausė: „Iš kur juos paimsi? Mašina gi neprišpausdinsi!“

Patį konservatorių siūlomą įstatymo projektą Brazauskas

pavadino labai sudėtingu. Netgi pats, turėdamas 20 metų ekonominį patyrimą, pirmą kartą perskaitęs, nelabai ką suprato. „Kaip 2.5 milijono rinkėjų supras, kas surašyta ant jaučio odos?“, klausė A. Brazauskas.

Analizuodamas Tėvynės Sąjungos siūlymus dėl pažeistos teisėsaugos, prezidentas pripažino, jog daromi grupiniai nusikaltimai, teisinės institucijos dirba nepakankamai efektyviai. „Teisme žmonės už korupciją. Kodėl guli bylos ir neįvardijami atsakingi žmonės? Kas dengia korumpuotus asmenis? Niekas. Nei aš, kaip Prezidentas, nei Vyriausybė, nei kitos institucijos“, sakė A. Brazauskas.

Atkreipęs dėmesį į žurnalistų pastangas skelbti tyrimų faktus, šalies vadovas teigė, jog negalima kariauti prieš valstybę. „Kada kariaujama prieš valdžią, kariaujama prieš valstybę“, patikslino A. Brazauskas.

Atsakydamas į klausimą dėl pridėtosios vertės mokesčio, prezidentas pavadino jį būtinu. Neigiamais bruožais nurodytas per ilgą įstatymo rengimą, nepakankamas jo aiškinimas žmonėms ir blogai pasirinktas mokesčio įvedimo laikas.

Premjeras sako, kad Lietuvoje padidės infliacija

Vilnius, gegužės 11 d. (BNS) — Kainų augimas gegužės mėnesį bus bene didžiausias per praėjusius 10-12 mėnesių, sako ministras pirmininkas Adolfas

Šleževičius. Jo nuomone, infliacija šį mėnesį turėtų būti apie 10 procentų.

Nuo pernai birželio mėnesio infliacija Lietuvoje laikėsi

Haiti kaimyninėje Dominikonų Respublikoje gegužės 16 d. įvyko prezidentiniai rinkimai, kuriuose, anot opozicijos, daug kur buvo klastojami balsai. Sostinėse sekmadienį pasivaikščiojanti prezidentas Joaquín Balaguer lydyjo jo generolai. Trečiadienį, suskaičiavus 95% visų balsų, jis save konstatavo rinkimų laimėtoju, nors laimėjo tik 38,000 balsų skirtumu iš suskaičiuotų 2.5 milijonų balsų.

Vyriausybė turi skaitytis su gyvais buv. rezistentais

Vilnius, gegužės 12 d. — Artėjant tragiškųjų birželio įvykių paminėjimams, Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos prezidentas Balys Gajauskas ir Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio atstovas J. Čeponis paskelbė pareiškimą, kuriame reikalauja, kad Lietuvos valdžios pareigūnai ne tik žodžiu, bet ir materialiai pagerbtų gyvuosius likusius okupacijos rezistentus.

Jie pradeda pareiškimą, primindami, jog po Lietuvos okupavimo 1940 m., tautos genocido darba „aktyviai organizavo ir vykdė Rusijos (Sovietų Sąjun-

gos) valstybės interesais Lietuvos Komunistų partiją“. Tuomet jie primena, jog dabar esantys valdžios buvę komunistai „apgaulingai pažadėjo įvertinti savo nusikalstamą veiklą lietuvių tautai“ iki šiol pažado neįvykdė ir net negalvoja vykdyti.

Tuomet jie rašo apie Genocido centro reikalą. „Šiais metais LDDP savo pirmininko Adolfo Šleževičiaus asmenyje klastingai pakeitė įstatymą dėl Lietuvos Gyventojų Rezistencijos ir Genocido Tyrimo Centro. Tuo pagrindu nušalino per 100,000 Lietuvos rezistentų ir jų organizacijas nuo rezistentų kraujo ir kancija persunkto archyvų tyrimo, istorinės tiesos nustatymo, žuvusiųjų kovos draugų pagerbimo.“

Šiuo metu Lietuvos rezistentų vykdomas akcija „Kaliniai grįžta į KGB kameras“ ir pilietinio nepaklusnumo akcija „Saugosime genocido ir rezistencijos tyrimo Centro patalpą ir KGB archyvą“ nuo 1993 m. gruodžio 12 d. dalyvavo per 3,000 žmonių. Jos parodo tolimą mesinį ekskomunistinės valdžios cinišką tyčiojimąsi iš nusipelnusių rezistentų pagrįstų siekių ir teisėtų reikalavimų, kuriuose jie prašo centro vadovą skirti, tariantis su jais.

„Artėjančių birželio 14-osios dienos tragiškųjų įvykių išvakarėse Lietuvos politiniai kaliniai, partizanai, tremtiniai pareiškia, jog būtų šventvagiška valdžios pareigūnams ir LDDP nariams oficialiai dalyvauti žuvusiųjų ir kankinių paminėjime, tuo pačiu niekinant šiandien likusiuosius gyvuosius. Pasižiūrėkite iš šalies į tuos bebaimius, garbingus žmones, turėjusius lietuviškąją ir žmogiškąją garbę ir ją išlaikiusius. Jie mokėjo drąsiai žvelgti į akis savo budeliams ir jų užtarėjams. To reikalauja tiesa ir šviesa. Be šito nėra ir nebus Lietuvos“, baigiamas pareiškimas.

JAV Rytų europiečiai skatina JAV paramą ne tik Rusijai

Washington, DC, gegužės 17 d. — Jungtinio Amerikos Pabaltiečių komiteto nariai kartu su kitais Vidurio ir Rytų Europos Koalicijos atstovais gegužės 12 d. susitiko su senatorium Mitch McConnell (R-KY). Jie aptarė JAV politiką buvusio sovietinio bloko šalių atžvilgiu, specifiskai ryšium su Rusijos „artimojo užsienio“ politika ir su JAV ekonomine pagalba tam regionui.

Senatorius McConnell pritarė koalicijos nariams, kad JAV politika turėtų skatinti ir išreikauti demokratines bei laisvos rinkos reformas ne tik Rusijoje, bet ir kitose buvusiose sovietinėse respublikose. Senatorius stipriai pasisakė prieš Rusijoje kylančius grąsinimus vėl dominuoti Vidurio ir Rytų Europą ir kartu su kitais senatoriais siūlė įstatymų projektus, kuriuose JAV administracija buvo raginama priešintis Rusijos įtakos sferos kūrimui šiame regione.

Pareikšdamas paramą koalicijos pastangoms prašyti JAV Kongreso apklausoje dėl JAV paramos Vidurio ir Rytų Europai, sen. Mitch McConnell pasakė, kad Senato Lešų paskirstymo komitetas galėtų būti prašomas tokią apklausą prarasti.

Vidurio ir Rytų Europos Koalicijos nariai aptarė ir dabartinės JAV paramos programos tam regionui sėkmes ir nesėkmes. Koalicija nori, kad teikiant paramą, daugiau būtų naudojamos regioninėmis organizacijomis, kurioms dažnai priklauso ir emigrantų organizacijos. Koalicija taip pat nori, kad būtų sustiprinta atskaitomybė už paramą, kuri jau yra teikiama.

— Balandžio mėnesį gamyba Lietuvoje dar labiau sumažėjo. Sumažėjo 47 iš 70 pagrindinių produkcijos rūšių gamyba. Per keturis šiu metų mėnesius palyginus su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu pramonės produkcijos parduota 35% mažiau, gyvulių ir paukščių su-pirka 41% mažiau.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Nusikaltimais kuriamas diktatūros ilgesys

Vilnius, gegužės 19 d. — Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis, komentuo-damas dabartinę būklę Lietuvoje, mano, kad Lietuvoje „nežinia kas“ kuria bėgėsiškumo ir demoralizacijos prieš nekontroliuojamą nusikalstamumą nuotaiką, kad krašte kiltų ne demokratijos, o diktatūros ilgesys.

Peršama diktatūra

Gegužės 19 d. paskelbtame pareiškimе Landsbergis rašo: „Pastarosiomis dienomis Lietuvoje ypač stiprinama visuomenės paruošimas įvesti diktatūrą. Nagrinėjant nusikalstamumo temą, vis aktyviau kviečiama griebtis kokios nors, nežinia kieno organizuotos savignos. Tačiau savanoriai, pa-

naudoję jėgą nusikaltėliams pagąsdinti, yra teisiami; Šaulių Sąjungai, kuri prieš karą sėkmingai talkino policijai, dabar neleidžiama turėti ginklų; atnaujintos Savanorių Kūrėjų Sąjungos registravimas buvo vilkinamas pusantų metų, kad tik istatuose neliktų nieko apie piliečių savigną“.

„Tuo pat metu vienas laikraštis ir viena televizijos laida įtikinėja, jog kito kelio pasipriešinti nusikaltėliams, taip pat alkoholizmui, savizudybėms, valdžios korupcijai ir demoralizacijai nėra — tik diktatūra! Jau ir prezidentas raginamas tam nesipriešinti arba, kiek pažaidus nepritarimą, palaiminti“.

Kurstomas beviltiškumas

„Skurdinant žmones, kurstoma jų nevilts; tuo pat metu kuriamas visiškų teismų neveiksmingumo ir nusikaltėlių visagalybės vaizdas. Jėgos ministras (krašto apsaugos min. Linas Linkevičius) prieš kelis mėnesius pareiškė, jog vieno žurnalisto nužudymo pakaktų nepaprastajai padėčiai valstybėje įvesti — reikia tik įstatymo. Dabar jis perspėja Seimą apie esamus skirtingus požiūrius ir galimus neįstatyminius sprendimus“.

„O štai (Konservatorių siūlomas) valdininkų turto ir pajamų deklaravimo įstatymas, kuris rimtai varžytų korupciją, nesusilaukė ministro pritarimo, nes juk ir LDDP viršūnės buvo atmetas. Jei darbininkų ir bedarbių protestai bus jų pačių nevaldomi, o politinės partijos — bausinamos nesikišti, nereguliuoti, tai gatvėse netrūks pasirodyti ir neaiškios kilmės provokatoriai, kviečiantys į smurtą“.

Demokratinis kelias atmetamas

„Demokratinės partijos siūlo ginti skurdinamų žmonių teises ir keisti nesugebančių tvarkyti valdžią demokratinių kelių, bet valdančioji partija yra pasirodusi bet kada pabaigti priimti primityvų Nepaprastosios padėties įstatymą ir įsivesti vienpartinę ar kokios grupės draugų diktatūrą neva teisėtą paprastaus daugumos — nors ir dvidešimties žmonių — sprendimu Seime“.

„Pavojus demokratijai Lietuvoje didesnis negu bet kada“, baigia pareiškimą Landsbergis, „nes LDDP-KGB-GRU diktatūros įvedimas mūsų krašte atitiktų ir kai kurių susikompromitavusių valdžios žmonių, bijančių artėjančios atsakomybės, ir didelės kaimyninės šalies strateginius interesus. Kelia tai slinkčiai gali užkirsti piliečių ir jų organizacijų solidarumas, aišku, ir atsakingai mąstančių politikos žmonių, įskaitant sąžiningus LDDP narius, susipratimą“.

KALENDORIUS

Gegužės 20 d.: Šv. Bernardas Sienietis; Alfreda, Augustė, Vygintė.

Gegužės 21 d.: Teobaldas, Valentas, Viktorija, Vaidevutis, Vydmina. Martynas Mažvydas mirė 1563 metais.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŠALFAS S-GOS
RAKETBOLO
PIRMENYBĖS
BALTIMORĖJE

1994 metų Š. Amerikos lietuvių raketbolo pirmenybės š.m. balandžio 16 d. vyko gražiame Severna Park Racquetball klubo. Pirmenybės pravedė Baltimorės lietuvių „Atletų“ klubas. Pirmenybės vadovavo Vincas Dulys. Dalyvavo žaidėjai iš South Carolinos, Clevelando, Washington, D.C., ir Baltimorės apylinkių. Varžybas stebėjo grupė baltimoriečių.

Visą dieną trukusiose pirmenybėse, išaiškėjo laimėtojai: Vieneto finale (senjorų klasėje) Algis Penkauskas (Clevelandas) nugalėjo Balį Brasauską (Baltimorę).

Vieneto finale (atviroje klasėje) (open) Vincas Dulys (Baltimorė) nugalėjo Kestutį Gedmintą (South Carolina) ir Algį Penkauską (Clevelandas). Finalistams buvo įteiktos gražios taurės.

Po pirmenybių visi dalyviai ir svečiai atvyko į Baltimorės Lietuvių namus. Čia Namų vedėjos Aldonos Budienės buvo paruošta skani lietuviškų patiekalų vakarienė. Buvo pasveikinti laimėtojai, pakeltos taurės su tradicine baltimorietiška („viryta“) ir dar ilgai pasivečiuota ir pasidalinta išpučiais.

Baltimorės „Atletų“ klubas dėkoja visiems dalyvavusiems, o ypač iš tolimesnių miestų atvykusiems, ir tikisi susitikti ateinančiose pirmenybėse.

Taip pat „Atletų“ klubas kviečia visus atsilankyti į Baltimorės lietuvių festivalį, kuris Baltimorės miesto centre (Hopkins Plaza) vyks birželio 11 ir 12 d. Atvykę pabendrausite su sportininkais ir maloniai praleisite laiką savo tautiečių tarpe.

Bet laikas bėga, daug kas užmarštin nugarsta ar net amžinybėje dingsta. Mūsų krepšinio, mūsų ainių vardan prašome Jūsų padėti papildyti mūsų krepšinio istoriją gyvu žodžiu, gyvenimo „druska“. Nepagailėkite laiko

Baltimorės Lietuvių „Atletų“ klubo valdybą 1994 metams sudaro:

Pirmininkas — Gintaras Buivys,
vicepirmininkas — Charles Loscarn,
finansų sekretorius — George Mazurkevich,
sekretorė — Daina Buivytė.
Vaclavas Laukaitis

KEGLIUOTOJŲ IR
TENISISTŲ DĖMESIUI

Primername visiems tenisistams ir kegluotojams, norintiems dalyvauti 44-se Š. Amerikos Lietuvių Sporto žaidynėse, š.m. gegužės 27-29 d. vyksiančiose Detroito, kad paskutinę registracijos dieną yra šeštadienis, gegužės 21 d. Jei dar nesate užsiregistravę, nedelsiant registruokitės telefonu. Tenisistai — pas dr. A. Barauską, tel. 810-258-6535; kegluotojai — pas A. Čereką, tel. 810-573-7133. Fax — 810-573-8315.

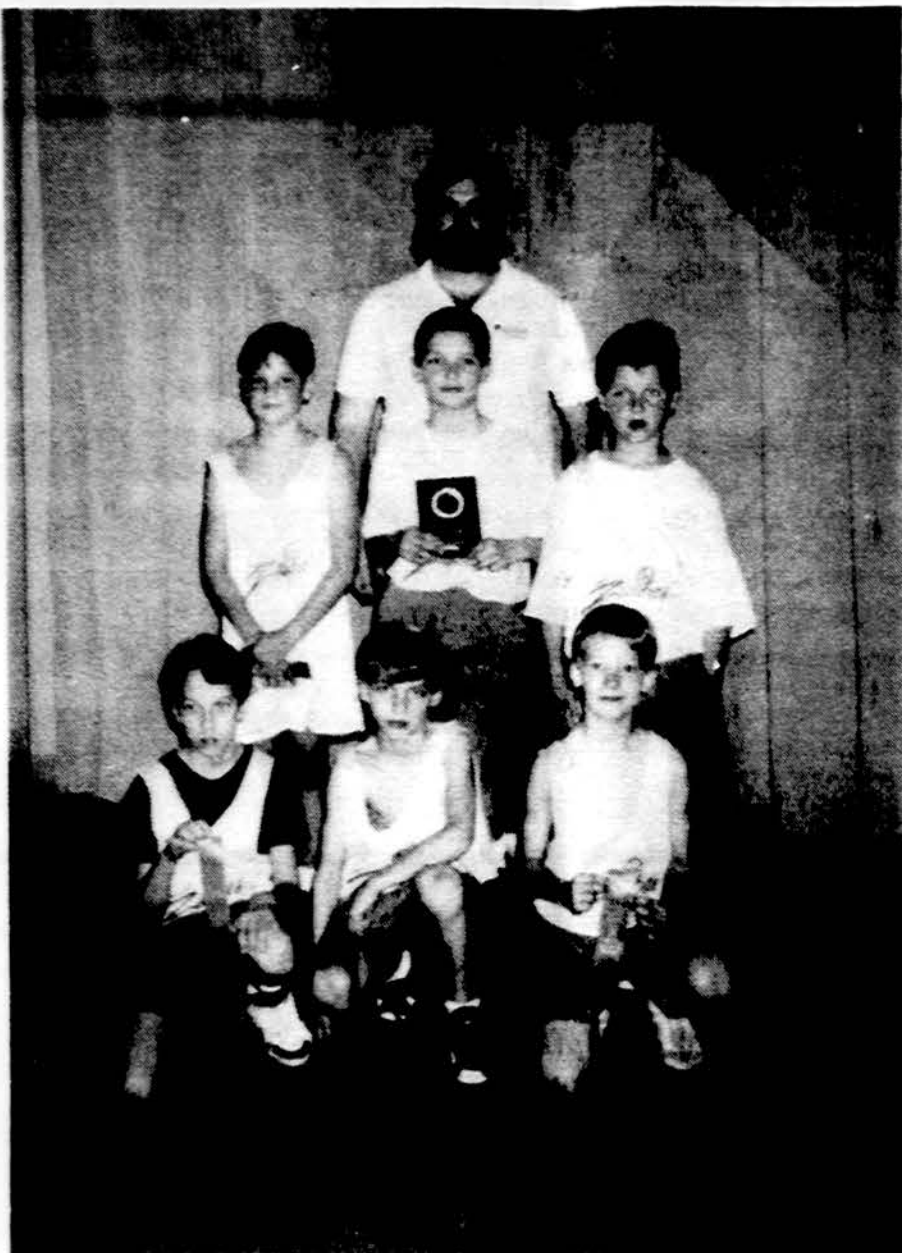
PAPILDYKIME KREPŠINIO
ISTORIJĄ

Lietuvos krepšinio federacijos pirmininkas prof. dr. Stanislovas Stonkus keliais klausimais kreipiasi ir į užsienio lietuvius, prašydamas žinių papildyti mūsų krepšinio istoriją. Spsausdiname jo atsiųstą anketą ir kviečiame visus, kurie žaidė ir turėjo įdomių pergyvenimų krepšinyje, atsilipti... (Sig. K.).

„Ipratome sakyti, kad krepšinis — lietuvių gyvenimas. Matyt, iš tiesų taip ir yra: juk įvairiausių profesijų žmonės domėjosi ir domisi krepšiniu, ne vienam ir gyvenimo kelią krepšinis pasuko vienur ar kitur. Arba bent jau įdomių išgyvenimų daug kas yra dėl krepšinio turėjęs.“

Bet laikas bėga, daug kas užmarštin nugarsta ar net amžinybėje dingsta.

Mūsų krepšinio, mūsų ainių vardan prašome Jūsų padėti papildyti mūsų krepšinio istoriją gyvu žodžiu, gyvenimo „druska“. Nepagailėkite laiko

Clevelando LSK „Žaibo“ jaunučių E (11 m. ir jaunesnių) krepšinio I komanda, laimėjusi antrą vietą 1994 m. Š. Amerikos lietuvių jaunučių žaidynėse, Clevelande, š.m. balandžio 23-24 d. Iš k.: I eil. — Aidis Idzels, Lukas Laniauskas ir Gintautas Civinskas. II eil. — Vidmantas Titas, Tomas Tatarūnas ir Simas Tatarūnas. Už jų — Cliff Yanosko, treneris.

HAMILTONO JAUNUČIAI
TORONTE

Toronto „Aušros“ pakviestas dvi Hamiltono „Kovo“ jaunių komandos 1994 m. balandžio 10 d. Prisikėlimo parapijos saleje sužaidė draugiškas krepšinio rungtynes su šeimininkų B ir C jaunučiais.

B klasėje rezultatu 78:47

(42:21) rungtynes laimėjo svečiai. Jų komanda, treniruojama A. Breichmano, atrodė žymiai geriau paruošta komandiniam žaidimui, o M. Jankus pasirodė kaip puikus kamuolio skirstytojas ir vedantis žaidimą žaidėjas. Taškus „Kovui“ pelnė: M. Jankus 30, J. Staškevičius ir A. Breichmanas po 13, G. Repšys 12, J. Chrolavičius ir M. Pal-

Clevelando LSK „Žaibo“ jaunučių C (13-14 m.) krepšinio komanda, laimėjusi antrą vietą 1994 m. Š. A. lietuvių jaunučių krepšinio žaidynėse, Clevelande, š.m. balandžio 23-24 d. Iš k.: I eil. — Pilypas Taraska, Matas Karsokas ir Ričardas Titas. II eil. — Mikas Rukšėnas, Jeff Petulis, Mindaugas Idzels ir Matas Laniauskas. Nuotraukoje trūksta iš D klasės pasiskolintų jaunesnių žaidėjų.

KREPŠINIO ŠVENTĖS VILNIUJE

Gegužės 18 d. Vilniuje prasidėjo Europos moterų krepšinio pirmenybių pusfinalis. Jame susitinka Lietuvos, Latvijos, Italijos, Vengrijos, Suomijos ir Kroatijos rinktinės. I finalines varžybas, kurios birželio mėnesį vyks Čekijoje, pateks trys geriausiai pasirodžiusios komandos.

Pirmąjį susitikimą lietuvaitės vėl vakare žaidė su suomėmis.

Tai antras tokio aukšto lygio turnyras po 1939 metais Kaune vykusiu Europos vyrų krepšinio pirmenybių, kuriose lietuviai tapo žemyno čempionais. 1986 metais Vilniuje buvo surengtas pasaulio moterų krepšinio pirmenybių pusfinalis, bet vienintelė lietuvaitė, Ramunė Šidlauskaitė, SSRS rinktinės sudėtyje žaidė Maskvoje.

Praėjusi sekmadienį Vilniuje įvyko vadinamasis gatvės krepšinio turnyras, kuriame žaidė trys žaidėjai prieš tris. Turnyre

UNIVERSIADA '94

Gegužės 13 d. prasidėjo Lietuvos Universiada — 94. Be pagrindinių sportų šakų — krepšinio, teniso, stalo teniso, lengvosios atletikos ir galiūno konkurso, vyks ir „Sporto visiems“ renginiai. Visi atėjusieji galės pasivaržyti badmintono, kvadrato, stalo teniso, interkroso, turizmo ir kitose rungtynėse.

„Kauno diena“

čiauskas po 5. Komanda papildė A. Pitman, J. Repšys ir broliai Blekaičiai liko „betaškiai“. „Aušros“ treneris Stepas Ignatavičius pareiškė, kad jo krepšininkai per mažai žaidžia. Dažniausiai susirenka tik rungtynės, „tai yra per mažai...“ Stebint juos rungtynėse, jautėsi sužaidimo trūkumas, nors, techniškai kamuolių valdanti ir daranti drąsius mėginimus proveržioose, kaip Aras Ignatavičius, Stasys Kuliavas, jų tarpe jau yra. „Aušrai“ taškus pelnė ir komandoje žaidė: A. Ignatavičius 18, S. Kuliavas 11, T. Skrinkas 10. Po 4 — J. Kavaliauskas ir P. Leknickas. L. Giniotis, H. Jonathan, O. Smalenskaitė, A. Jonušonis, A. Radtke, L. Ruslys, T. Zaleskis ir M. Freimanas O.

C klasėje laimėjimą rungtynėse su „Kovu“ pelnė „Aušros“ jaunučiai rezultatu 54:25 (20:15). „Aušros“ komandos treneris Stepas Ignatavičius, o hamiltoniškiam vadovavo jų klubo pirm. Arvydas Šeštukas. „Aušrai“ taškus pelnė: O. Smalenskaitė 20, M. Freimanas ir A. Jonušonis po 12, J. Wilkinson 6, V. Ruslys ir J. Kongats po 2, K. Bušinskis, broliai — T. ir L. Giniotai, H. Jonathan, J. Obelienius, T. Pranaitis 0. „Kovui“ taškus pelnė: M. Palčiauskas 10, J. Chrolavičius 9, N. Blekaitis, Kybartas, E. ir Š. Cockuan, Palčiauskas 0.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunumiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytotojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00
Tik šeštadienio laida:		
JAV	\$50.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00
Užsakant i Lietuvą —		
Oro paštu	\$500.00	\$250.00
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pristatymui gavus prašymą.

Golfas

1994 M. TURNYRAI

Gegužės 28 ir 29 d. 11 val. ryto — 2-jų dienų individualinis turnyras — Lake Mich. Hills, The Oaks, Exit 27 I-94 1 ml East.

Birželio 26 d. — 10 val. ryto — 2 asmenų „Best ball“ turnyras, Lincoln Oaks, 390 E. Richton Rd.

Liepos 24 d. — 10 val. ryto — Pro-Am turnyras, Deer Creek, 26200 So. Western, Crete, IL. Tel. 708-672-9401.

Rugpjūčio 13 ir 14 d. — 11 val. ryto — Kvalifikacinis turnyras Silver Lake South (šešta-

dien) ir Silver Lake North (sekmadien).

Rugsėjo 3 ir 4 d. — ŠALFAS metinės varžybos, Toronto, Kanadoje.

Rugsėjo 11 d. — 9 val. ryto — Inžinierių turnyras Palos County Club.

Rugsėjo 18 d. — 12 val. — „Geltonojo kamuoliuko“ turnyras Bartlett Hills, 800 W. Oneida, Bartlett, IL.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0087; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaroma, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.v. - 12.
ketvd. 12 - 4 v.p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kaiba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto Tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Clevelando lietuvinės mokyklos pavasariniam koncerte pagerbiamas buvęs mokytojas Algirdas Bielskus (ŠALFAS s-gos CV sekretorius). Gėlę jam sega mokytojos Rita Kliorienė ir Eglė Laniauskienė.

Mes galime prisidėti prie pakeitimo

Ne taip seniai tėvynės spaudos puslapiuose ir kitais keliais užsienio lietuviams pasiekė ir sujaudino reportažai apie dabartinę Lietuvos kariuomenę pasitaikančias negeroves: naujų persekiojimą ir skriaudimą, pasiekiantį net jaunų vyrų sulaušinimą; netinkamą aprangą, prastą mitybą ir apskritai neprideramą karių traktavimą.

Daugeliui, ypač vyresniesiems, gerai prisimenantiems garbingą kario padėtį anais nepriklausomybės laikais Lietuvoje, arba patiemis dėvėjus kario uniformą, tokia šiandieninė kariuomenės tvarka atrodo tiesiog neįtikėtina ir nesuprantama. Nuo kada Lietuvos kariuomenė vyriausybę prarado kilnias kariuomenės tradicijas ir įvedė tokią neigiamą madą?

Mįslę šiek tiek nušviečia karių traktavimas buvusios Sovietų sąjungos kariuomenėje, užsilikęs ir dabartiniuose Rusijos daliniuose. Juk kone penkiasdešimt metų kiekvienas lietuvis jaunuolis, pašauktas į karinę tarnybą, į atliko sovietijos tradicijų aplinkoje, o vėliau visą savo patirtį, tarsi nešvarių skalbinių prigrūstą kuprinę, parsinešė į tėvynę. Komunistinėje sistemoje pagarbą žmogui, galima sakyti, stovėjo paskutinėje vietoje, todėl buvo maža vilties, kad ta pagarbą lydėtų uniformuota kari. Jis buvo paverstas tik mažu, nereikšmingu rateliu sovietijos aparate. Jo pareiga: klausyti ir vykdyti, nesiskundžiant, nesi-priešinant.

Kadangi dabartinė Lietuvos kariuomenės vadovybė kitokio pavyzdžio savo veiklai niekuomet neturėjo, argi reikia stebėtis, kad lietuvių kario gyvenimas tebėra panašus į sovietinį modelį? Čia būtina reikalausnių nuo senųjų sovietinių tradicijų ir pasisemti modernios vakarietiškos dvasios. Žinoma, siūsti karius į užsienį, į vakarietišką karo mokyklą pasitobulinti, yra tik graži svajonė, nes tam valstybė neturi pakankamai lėšų.

Galbūt dabar atsiranda gera proga tai atlikti, bet reikia ir mūsų talkos.

mingo gyvenimo, kurį dabar Lietuvos liaudis kuria.
Amerikos lietuvių centras
427 Lorimer St.,
Brooklyn 6, N.Y.

Šiuo metu Lietuvoje lankosi JAV karinė delegacija. Pirmieji pasitarimai įvyko Vilniuje praėjusį pirmadienį. Juose buvo tartasi dėl tolesnio ir glaudesnio bendradarbiavimo krašto gynbos bei apsaugos srityje. Yra numatytas tikrai dėmesio vertas projektas: įsteigti Baltijos valstybių taikos batalioną, kuriame dalyvautų Lietuvos, Latvijos ir Estijos kariuomenės. Šiam projektui būtų skiriama 10 milijonų dolerių. Bataliono kariai turėtų progą pasitobulinti Jungtinės Amerikos Valstijose, susipažinti su moderniais karo metodais ir gynyba, tuo būdu paruošiant visoms trims Baltijos valstybėms vakarietiško stiliaus kariuomenės vadų. Tačiau tai ne vien karo metodikos reikalas. Juo daugiau jaunuolių galės susipažinti su Vakarų pasaulio kultūra, gyvenimo būdu ir pajusti tikrosios demokratijos prasmę, tuo greičiau jų tėvynė atsikratys buvusios sovietų sistemos liekanomis.

Minėtojo projekto vykdymui reikia JAV Kongreso patvirtinimo. Kad jis būtų užtikrintas arba bent palengvintas, vertėtų kiekvienam JAV lietuviui parašyti savo srities Kongreso atstovui laišką ir paprašyti remti šį Baltijos taikos bataliono projektą. Mes iš praeities žinome, kad Kongreso nariai teigiamai reaguoja į balsuotojų pageidavimus. Šiuo atveju projektas tam tikrą prasmę būtų naudingas ir Vakarų Europai, ir galbūt net JAV. Tvirtai įgyvendinta visų trijų Baltijos valstybių apsigynimo sistema padėtų užtikrinti ir Europos saugumą, jeigu Rusija sumanytų „neišsistiekti savo teritorijoje“. Be to, kiekvienas glaudesnis ryšys tarp Baltijos tautų yra sveikintinas ir neabejotinai naudingas.

Nepagailėkime minutės laiko ir kelių centų ženkluko, rašykime savo atstovui JAV Kongrese. Šiuo atveju ir mūsų nuomonė gali būti labai veiksminga. Mes galime prisidėti prie pakeitimo Lietuvos kariuomenėje, pasukant iš Rytų į Vakarus.

Pastaba: „Jeigu kuris nors pabėgėlis pas jus atsikreiptų su prašymu prisitraukti jį į Ameriką, tai pasiūskite jam šį lapelį pasiskaityti“.

rie gali gyventi ir dirbti namie. Taip pat daug yra lietuvių, sugrįžusių iš sąjungininkų Vokietijos okupacijos zonos, bet piktoji fašistinė ir reakcinė propaganda dar stipriai laiko savo varžtuose dešimtis tūkstančių apgautų žmonių. Tarybų valdžia iš karo belaisvių stovyklų išlaisvina ir grąžina į gimtinę net tokius lietuvių, kurie fašistinės propagandos įtakoje, apgaulės ir prievartos keliu buvo įtraukti tarnauti vokiečių armijoje, net tokius, kurie tarnavo policijoje, jei jų rankos nėra suteptos liaudies krauju. Mums yra žinoma daug faktų, kada žmonės, susiterę bendradarbiaudami su hitlerininkais, nutarė pasilikti, atlikti pelyntąją bausmę ir sąžiningu darbu vėl gauti teisę tapti savo Tėvynės pilnateisiais piliečiais.

„Mes esame tikri, kad sveikoji lietuvių emigrantų dalis, t.y. didžiulė jų dauguma, įvertindama visa, artimiausiu laiku padarys vienintelę išvadą – ryžtingai nutrauks ryšius su karo nusikaltėliais ir fašistiniais elementais, paliks juos jų pačių likimui, o patys grįš į gimtinę, Tarybų Lietuvą.“

Septyni milijonai laimingai grįžo namo

Majoras generolas Lowell W. Rooks, generalis UNRRA direktorius, andai pasakė, jog tiems pabėgėliams, kurie neturi rimto prieštaisyti persekiojimo biutų, geriausia dabar grįžti į savo gimtinę. Jis atmuša nesvarią propagandą, būk kiekvienam sugrįžusiam pabėgėliui gresiant bausmę.

Jis sako, jog nuo karo pabėgusių septyni milijonai pabėgėlių sugrąžinti į savo gimtinę ir iki šiol nėra jokio įrodymo, kad nors vienas jų būtų buvęs neteisingai persekiotas ar nubaustas.

Savo gimtinėje jie reikalingi ir naudingi padėti atsibudavoti, tęsia gen. Rooks; savo kalba ir kultūrinio patyrimu jie gali lengvai prisitaikyti prie ten esančių gyvenimo sąlygų ir pasilikti naudingi savo krašto piliečiai.

O dabar jie genda ir pūva – atskirti nuo savo tėvynės. Nieko neveikdami jie gyvena visuomenės pašalponis. Amerikai pabėgėliai kainuoja kasmet net po 185 milijonus dolerių.

Demokratiniai lietuviai ragina pabėgėlius grįžti namo

Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimas, įvykęs kovo 30 d., 1947 m., Brooklyn, N.Y., savo rezoliucijoje apie pabėgėlius sako:

„Tos opios pabėgėlių problemos nuolat kirsina ir Amerikos lietuvių sąmonę. Pribuvusieji čionai fašistiniai elementai dar labiau drumstia politinį ir ekonominį vandenį ir varo praigaištą darbą.“

„Suvažiavimas taipgi perspėja plačiasias Amerikos lietuvių mases neklausyti fašistinių demagogų propagandos, neduot jiems aukų ir neremt jų vienminčių piktos valios pabėgėlių, bet padėti suklaidintiems pabėgėliams greičiau sugrįžti į savo tėvynę ir gražiai nuosekliai jai darbuotis.“

„Suvažiavimas kreipiasi į J.V. valdžios žmones, kad jie paveiktų savo ir Anglijos žinio esamas pabėgėlių zonas, kad ten nebūtų daroma klūčių norintiems grįžti į Lietuvą, kad tų zonų perdėtiniai net ir padėtų tokiems geros valios pabėgėliams įvykdyti savo tėviškę grįžimą.“

Melai skleidžiami tarp pabėgėlių

Tie pabėgėliai, kurie yra kriminaliai prasikaltę prieš Lietuvos liaudį, deda visas pastangas palaikyti savo kontroleje kitus visus pabėgėlius. Mat jie nenori, kad žymi pabėgėlių dalis grįžtų savo tėviškę. Todėl jie naudoja viską, kad tik sulaukyti tuos, kurie norėtų namo grįžti.

Fašistų pabėgėlių leidžiamas laikraštukas „Mūsų Kelias“ šaukia, kad Amerika – tikras pabėgėlių išganymas. Persikėlę Amerikon pabėgėliai, girdi, uždirba dideles algas, kiti uždirba „per savaitę 60 dolerių“, taigi gauna patogius ir nebrangius butus.

Aišku, kad tai tikslus melas. Šiuo metu prie darbo įgudusiam amerikiečiui nelengva uždirbti 50 dol. į savaitę, daugelis uždirba, atskaitius taksus, nedaugiau 35 dol. į savaitę. O prie tokio nesvietiško reikmenų brangumo, tai su šeima daugeliui labai sunku išsiversti. O ką jau kalbėti apie butus, kurių šiuo metu Amerikoje yra didžiausias trūkumas. Milijonai karo veteranų dar tebėra benamiai. Čia atvykusiam pabėgėliui, todėl, negali būti užtikrinta gera alga ir tinkamas butas.

Ekonominiai ekspertai pripažįsta ir valdžios žmonės patvirtina, jog Amerikai gresia ekonominė krizė, bedarbių.

Unijų aprokavimu, šiuo metu Amerikoje jau randasi apie trys milijonai bedarbių, o 1948 metais bedarbių skaičius žymiai padidės.

Geriausią pabėgėlių išeitį: grįžti pas savuosius, grįžti į savo gimtinę Lietuvą ir ten prisidėti prie sukūrimo gražaus ir la-

krypuojant ir linguojant.

Artėjo vasara, mokslo metų pabaiga. Užrūko ir mano pajamos. Čiurlionių metų mokyti nereikės. Ką daryti gražios vasarėlės metu? Kaip užsidirbti bent tokį lobį, kokį susikroviau pernai Alytuje, kai su Petru Šedžium švietėme už mus per plauką ar du plaukus mažiau mokytus?

Žvalgaisiu po „Lietuvos aidą“ skelbimus. Buvo visokių dalykų parduodama, visokių išieškoma pirkti. Net viešai prisiekdinėjama, kad vyras neatsakęs už skolas, žmonos užtrauktas. Tai bent vyras, tai bent žmona! Vis žvalgaisiu ir žvalgaisiu, rūpinasi ir gražiausi. O gi va! Kaune reikia studento, padedančio lietuviškai mokyti. Adresas senamiesty, man pakeliui, tad ir nuėjau iš paskaitų Aleksote grįždamas.

Senas mūras, išsilaikęs gal kelis šimtmečius, didelis didelis kambarys. Nejaukus, pustamsis. Ant sienų paremusios sofos guli jauna (ir graži!) moteris. Ilgas stalas, toliau tarsi darbuojasi du jauni vyrai. Jaučiamas kažkokio dūmų ar chemikalų kvapas.

Niekas iš tų trijų žmonių lietuviškai nemoka. Jie ešą nuo Hitlerio pabėgę Vokietijos žydai. Ant sofos gulinti moteris laukiasi kūdikio. Jos vyras ir brolis ešą dantų technikais. Štai iš kur tasai dūmų ir chemikalų kvapas – abu vyrai pildo užsakymus. Vaizdas skurdus, apgailestinas. Tikri vargšai, tikri pabėgėliai. Laimė, kad dantų technikų paklausa Kaune esanti didelė. Jiems šiek tiek padeda vietiniai žydai, bet štai reikia lietuviškai mokyti.

Tariamės ir susitariam. Kalbu su vienu iš tų vyrų, antrasis tyloomis ginčijasi su moterimi ant sofos. Išgirstu piktą moters atsaką:

– Du karnest essen, wenn du willst! Štai kas. Darbininkams vyrams laikas užkasti, bet

Fašistinė propaganda, tačiau, ir šiuos pabėgėlius panaudoja blogiems tikslams. „Dabar juos traukia emigrantų pelkė“, tesia toliau Paleckis, „jie nieko neveikia, neranda pritaikymo savo jėgoms, ilgisi gimtinės, pūva dėl kažkokio fašistų ir reakcininkų sugalvoto lietuvių solidarumo. Jie neturi drąsos atvirai ir ryžtingai atsiribėti nuo nusikaltėlių, kurie net teisės neturi save vadinti lietuvišiais. Tai ne lietuviai, o hitleriniai ostlenderiai, bandę paversti Lietuvą vokiečių Ostland, padėję vokiečių grobikams vesti ju žveriską politiką, nukreiptą į neišvengiamą ir visišką lietuvių tautos išnaikinimą.“

„Dabar, kada visos lietuviškos žemės su Vilnium ir Klaipėda sujungtos į vieną valstybę, Lietuvos Tarybų Socialist. Respublika, gimtinėje yra daug darbo. Daug reikia dorų ir tautai atsidavusių patriotų, kurie visais savo jėgais atiduotų liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti. Lietuvių tauta, susibūrus apie tarybų valdžią, su pasiaukojimu pildo stovinčius prieš ją uždavinius, norėdama, kad greičiau būtų užgydytos karo padarytos žaizdos. Lietuvių tauta laukia tų, kurie dėl karo ir hitlerinio maro atsidūrę už savo gimtojo krašto ribų.“

„Jau eina tretieji metai nuo Tarybų Lietuvos išsilaivavimo iš vokiečių okupacijos. Praėjo gana daug laiko, galima buvo apgalvoti, apsvarstyti ir priimti išvados. Ir vienintelė dora ir teisinga išvada yra pasiryžimas grįžti į gimtinę, pasiryžimas visas savo jėgas atiduoti liaudies gerovei. Šita galimybė tarybų valdžia suteikia visiems, neprimindama daug ko iš patirties. Tuo jau įsitikino tūkstančiai ir dešimtys tūkstančių lietuvių, sugrįžusių iš tarybinės Vokietijos okupacijos zonos, ku-

labiau, jeigu atvykusis svetys dar nenorės bet kokio darbo dirbti, norės poniai verstis, kaip buvo papratęs smetoninėje Lietuvoje gyventi, tada jau tikrai sunki amerikiečių problema susidaro.

O tuo pačiu metu iš nacių okupacijos išlaisvinta Lietuva pasinėrusi didžiuliuose darbuose. Jai reikia visų jėgų: reikia darbininkų, ūkininkų, amatininkų, profesionalų. Visiems ten darbas ir pragyvenimas užtikrintas.

Lietuva atsistato iš karo griuvėsių. Jinai šaukia savo sūnus ir dukters didžiulian visuomeniniam darban. Jinai kviečia ir pabėgėlius atgal. Nes kiekvienas žmogus jai dabar reikalingas. Kiekvienam doram lietuviui pabėgėliui yra atdaras ir savo gimtinę kelias.

Sudegino paskutinius tiltus į savo gimtinę, tiesa, tik tie, kurie karo metu savanoriai bendradarbiavo su naciais okupantais, padėjo naciams geriausius Lietuvos sūnus žudyti, Lietuvos žmonių turtus naikinti. Jie mat žino, kad jiems reikės už kriminališkus darbus tinkamai atsiskaityti. Bet daugumas pabėgėlių be jokios baimės gali į Lietuvą sugrįžti.

Lietuvos valdžia kviečia pabėgėlius grįžti namo

„Galima drąsiai sakyti,“ rašo Lietuvos prezidentas J. Paleckis, „kad 70-80 nuosimtis pabėgėlių, tai žmonės, kurie pabėgo pasidavę panikai.“ Tokiems į Lietuvą kelias atdaras.

TĖVYNAINIAI PRIEŠ TĖVYNAINIUS

J. DUNČIA

1947 metų laikotarpyje pabėgėlių stovyklos Europoje galutinai nusistovėjo. Gyvenantieji stovyklose lietuviai suprato, kad grįžti atgal į namus nebuvo vilties ir reikėjo planuoti miglotą ateitį. Sovietinis saugumas dėjo didžiausias pastangas sunaikinti gyvus liudininkus apie blogio imperiją.

1947 m. tarybinis Lietuvos saugumas, glaudžiai dirbamas su paleckiais, šimkais, vėnclovais, cvirkomis ir kitais komunistiniais šventikais, paruošė gražbylstinius atsišaukimus, kurie per „pažangiasias“ Amerikos lietuvių organizacijas buvo dalinami prie bažnyčių, piknikuose ir kituose sambūriuose. Surašyti atsišaukimuose melai skaldė lietuviškos gimnastės ryšius tarp naujų ateivių ir „pažangiųjų“ Amerikos lietuvių. Atsišaukimai pavadinoti „Dėl ko negrįžti į Lietuvą“. Ten rašoma:

Lietuviai pabėgėliai sudaro daugelį Amerikos lietuvių tam tikro nesmagumo ir net tūlus įtraukia į sunkią padėtį. Pabėgėliai, mat, prašo jų prisitraukti į Ameriką. O kai prisitraukti pabėgėlių, tada turi imti už jį atsakomybę, kad jis neliktų visuomenei apsunkinimu. Vadinasi, kiekvienas, prisitraukęs pabėgėlių, jau turi žiūrėti, kad jis būtų aprūpintas užsiemimu, užsidirbtų pragyvenimą.

Kuomet ekonominės krizės ženklai pradeda rodytis čia, Amerikoje, darbo žmonių padėtis darosi kaskart sunkesnė, tai pasiimti dar didesnę našta ant savo pečių labai rizikinga. Tuo

STUDIJŲ PIRMIEJI, LAISVĖS PASKUTINIEJI METAI

VYTAUTAS VOLERTAS

10

Sukame iš plento pas ūkininką pirkts duonos ir pieno. Diena apniukusi, vos vos nelyja. Beldžiamės į duris, jas praveria stambus vyras. Amžių sunku atspėti, nes barzdos yra tiek, kiek vežime telpa šieno. Kalbame, o jis tik „nėpanimaju“ ir „nėpanimaju“. Vaziuojame pas jo kaimyną. Ir ten randame barzdočių „Nėpanimaju“. Daugiau nenorime „nėpanimaju“ nei matyti, nei girdėti. Alkanai vaziuojame namo ir stebimės, kad Lietuvoje dar yra vietų, kuriose neįmanoma lietuviškai susikalbėti. Mat abu esame dūkai, o Dūkijoje tokių keistenybių neteko užtikti. Seirijauose lietuviškai moko kiekvienas žydą, Alytuje šlektos nors ir įterpavo netyčia „pane, pane“, bet lietuviškai galėjo ir pirkti, ir parduoti. Čigonai turėjo mokėti kalbą – kaip jų damos burs, o vyrai vogs arklis, kurie tik lietuviškai žvengia? O kaimuose net ir didžiausi priešai tik lietuviškai plūdavosi, todėl nei vienas, nei kitas žodinių dvikovų nelaimėdavo.

Atėjo laikas pradėti už skolą atsisteisti. Pasišaukė Moksleivių ateitininkų centras ir mandagiai išdėstė: „Mokslo metai eina į pabaigą; atėjo laikas aplankyti moksleivių ateitininkų kuopas; norėtume, kad ateitininkai stipindijantai šiame reikale padėtų“.

Tik norėtų. O man atrodė, kad tą kuklų reikalą

turėjau vykdyti, juk buvau iš ateitininkų daug gera patyręs. Mokslo metų pabaiga ir studentams gulėjo ant pečių, bet jei Moksleivių centras norėtų...

Tai kur važiuoti?

Yra tokia Švėkšnos gimnazija. Ten laukia didelis būrys gerų moksleivių ateitininkų, gal pas juos nuvyktum?

Kaip nevyksti, jei yra tokia Švėkšnos gimnazija ir jai ten laukia didelis būrys gerų moksleivių ateitininkų! Vyksiu, žinoma. O kaip į Švėkšną nuvažiuoti?

Nėra lengva. Traukiniu į Tauragę, tada autobusu į Švėkšną.

Gal 10 val. vakare (22 val.) Kaune įsėdau į vagoną. Visą naktį traukinys bėdėjo ir šniokštė, kryptojio ir lingavo, čiudėjo ir kosėjo. Aš siūbavau jame ir snaudamas, ir budėdamas. Miegas tai pakankindavo, tai šalin pabėgdavo, jei traukinys smagiai pasišokinėdavo. O trumpa vasarėjanti naktis prailgo nepaprastai. Kažkur reikėjo persėsti, perone buvo tuščia ir vėsu. Apie 5 val. ryto pasiekiau Tauragę. Tada persimečiau į autobusą ir apsilbausęs atbėdėjau į Švėkšną.

Sutiko moksleiviai ateitininkai, visai neabilūs, nors dėvėdavo studentiška ateitininkų kepuraitę. Jie man aprodė labai gražų parką ir iškilmingus grafų rūmus. Susirinkime visi dejavome, kad tautininkai mus laiko po šluota, kad geresnės ateities nematome, o kad už dujų jau stovi komunistai, niekas tada neįsivaizdavo. Moksleivių ateitininkų čia tikrai buvo daugoka. Sutikau kolegų grandiečio Vainiaus brolių, abiturientą, kuris rudenį taip pat atvažiuos į Technikos fakultetą. Susipažinau su kitais maloniais jaunuoliais, vėliau su šiais naujais draugais susirašinėjau, kitus sutikau Kaune, studijuoti atvažiuosius.

Vėl atgal į Kauną. Autobusas, traukinys, visa naktis

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH
LIETUVŲ MOTERYS
EXPO '94

Iki šiol Amerikoje didžiausioje moterų parodoje — Moterų Expo 1994, kovo 25-27 dienomis vykusiame Cleveland Convention Center, oficialioji programoje dalyvavo ir dvi lietuvės: žymioji aktorė, filmų žvaigždė, dainininkė Ann Jillian-Juratė Naušėdaitė ir visuomenininkė Gražina Kudukienė. Jas jungė jų lietuviška kilmė ir jų bendra tema: kaip moteriai išlaikyti pušausvyrą nelauktos trečiosios momentė.

Gražina Kudukienė kalbėjo, kaip tėti savo ir šeimos dvasinį bei medžiaginį gyvenimą, pergyvenus vieną iš sunkiausių gyvenimo momentų — vyro netekimą. Ji suteikė pozityvų pavyzdį kaip tai ištesėti.

Ann Jillian linksmai nuteikė klausytojus daina ir savęs pristatymu: „My name is Ann Jillian and I'm Lithuanian“. Toliau papasakojo savo pergyvenimus, susijusius su dvigubo krūties vėžio liga, ir kaip sugebėjo išlaikyti šeimos lygsvarą tokioje kryžkeleje. Ji ragino moteris būtinai reguliariai tikrintis pas gydytoją.

Po klausimų ir atsakymų, Ann Jillian pakvietė šio straipsnio autorių ir jo sūnėną (Juliaus Stankaus septynių metų sūnelį Andrių), Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinį su ja nusifotografuoti. Paklauskė lietuviškai koks berniuko vardas ir kiek jam metų. Sužinojusi, sakė nuostabai, nes jos sūnelis panašų metų ir jo vardas taip pat Andrius Juozapas. Jos žodžiai, puiki lietuviška kalba, paliko gilų įspūdį lituanistinės mokyklos mokiniui ir mums visiems, kad pasiekusi savo profesijos viršūnės, Ann Jillian įrodė savo pavyzdžiu, kaip svarbi šeima, lietuvių kalba, savita kilmė. Kaip tuometinis LB Tarybos narys, kartu su Andriuku, LB-nės ir vietinių lietuvių vardu įteikiau Ann Jillian lietuvišką dovanėlę.

Dr. Viktoras Stankus

PIRMOJI KOMUNIJĄ

Gegužės 15 d. buvo iškilminga pirmoji Komunija Dievo Motinos šventovėje. Ją priėmė šeši vaikai: Lana Pollack, Kęstutis Petraitis, Vaiva Laniauskaitė, Danutė Krivinskaitė, Kristupas Motiejūnas, Gintarė Krasinskaitė.

Šv. Jurgio bažnyčioje pirmą Komuniją priėmė Genutė Tamošiūnaitė ir Andrius Hudgins.

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos pavasariniam koncerte J. Čiurlionytės dainą apie gaidį solo dainuoja II sk. mokinys Vejas Belzinskas.

PAMINĖTAS KOMP.
V. JAKUBENO
GIMTADIENIS

Gegužės 15-tą dieną „Tėvynės garsų“ radijo programa paminėjo kompozitoriaus Vlado Jakubeno 90-tąjį gimtadienį. Programą pranešinėjo Romas Zorska.

KUN. G. KJASKAS
KALBEJO PRANCŪZŲ
DRAUGIJAI

Gegužės 10 d. Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kjauskas, S.J., pakviestas Clevelando prancūzų draugijos „Reunion de Bavarda“, kalbėjo apie religijos padėtį ir problemas buvusiose sovietų respublikose.

A.A. JONAS MILAS

Gegužės 8 d. mirė Willoughby, OH, gyvenęs Jonas Milas, sulaukęs 84 m. amžiaus. Buvo gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 45 metus. Gegužės 11 d., po gedulingo šv. Mišių Dievo Motinos bažnyčioje, buvo nurytas ir palaidotas ALL Souls kapinėse, Chardon, Ohio. Paliko liudinti žmona Sofija, o taip pat broliai ir seserys Lietuvoje. Vėlonis ilgus metus registravo Clevelande ir apylinkėse mirusius lietuvių ir kas pusmetį tas žinias pasiųsdavo lietuviškiems laikraščiams JAV-se.

MALONIOS ŽINIOS

Prof. Mary Beadle suteikė malonias žinias apie Walsh universitetą baigusią lietuvių D. Vilniaus — Dovilę Budrytę. Dovilė „suma cum laude“ baigė žurnalistiką ir komunikacijos mokslus. Buvo įrinkta „outstanding communications senior“ ir gavo stipendiją tolimesnėms studijoms Old Dominion (Virginia) universitete.

Prof. Mary Beadle žadėjo apilankyti „Tėvynės garsų“ radijo archyvą. Ji šio mėnesio gale vyks į Vilnių pavišėti pas Dovilę ir apžiūrėti Vilniaus universiteto žurnalistikos fakulteto, kur bus siunčiamos „T. garsų“ archyvo kopijos. T.G.

JAV LB OHIO APYGARDOS
BALSAVIMŲ DUOMENYS

JAV LB Ohio Apygardos Clevelando apylinkės rinkimų XIV Taryba komisija — Rima Apanavičiūtė, Romas Apanavičius, Mečys Aukštuolis, Stepas Butrimas, Vladas Čyvas ir Petras Stungys gegužės 12 d. susirinko lietuvių namuose ir patikrinę balsavimo korteles rado 372 balsuotojų lapelius. Daugiausia balsų gavo dr. Algimantas Čepulis — 260, sekantis

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimas Juno Beach, FL. Iš k. — LB Palm Beach apyl. pirm. dr. V. Majauskas ir savanoris kūrėjas Juozas Andriūšis.

Juozas Ardys — 222, Dalia Puškorienė — 203, Ingrida Bublienė — 201, Pranas Joga — 176, Salomėja Šukienė — 171 ir Vytautas Staskus — 118.

Rinkimų Komisija

PRISIMINIMO DIENA

Gegužės 30 d. Clevelando Šv. Jurgio parapijoje bus švenčiama Prisiminimo diena. 8:30 val. ryto bus apeigos šventoriuje, 9 val. Mišios už žuvusius ir mirusius, o po Mišių pusryčiai parapijos salėje. Visi klevelandiečiai kviečiami dalyvauti. Iškilmės praves Katalikų Karo Veteranų 613-tas Postas. Kviečiami dalyvauti ramovėnai ir šauliai.

SVEIKINAME!

Clevelando Šv. Jurgio parapijoje Laura Alsenaitė, Magnificat aukštesniosios mokyklos 9 kl. mokinė, tapo priimta į tos mokyklos National Honor Society. Ji buvo pagerbta už stropumą moksle, charakterį, vadovavimą bei visuomeninę veiklą. Šv. Jurgio parapija sveikina Laurą!

AUKSINĖ SUKAKTIS

Sekmadienį, gegužės 29 d., Clevelando Šv. Jurgio bažnyčioje per 10:30 val. ryto Mišias Petras ir Jadvyga Klieriai, švėsdami 50 m. vedybų sukaktį, dėkos Dievui už teiktą palaimą. G. Juškenas

JUNO BEACH, FL

LANKĖSI VYSK.
P. BALTAKIS

Vysk. Paulius Baltakis Palm Beach apylinkėje lankėsi ir kovo 5 d. pravedė priešvėlykinio susikaupimo dieną.

ŠV. KAZIMIERO
MINĖJIMAS

Lietuvos Vyčių kuopos šv. Kazimiero minėjimas kovo 6 d. vyko St. Paul of the Cross bažnyčioje. Šv. Mišias aukėjo vysk. P. Baltakis, asistuojamas kun. Vytauto Piktornos. Mišių metu giedojosi „Dainos“ choras. Vargonavo muz. Liudas Stukas.

Po Mišių buvo pietūs viename North Palm Beach restorane. Susirinkę dainavo lietuviškas dainas, šnekučiavosi. Laimėjimams Aldona Biliūnienė, paaukojo du paveikslus.

IDOMUS LINO KOJELIO
PRANEŠIMAS

I pabandymo pietūs kovo 8 d. susirinko gausus būrys asmenų, norėjusių išgirsti iš Washington, DC, atvykusio jaunosios kartos veikėjo Lino Kojelio pranešimą.

LB pirmininkas dr. Majauskas supažindino su svečiu ir jo veikla. Linas Kojelis daugumai

lyvavo ir Juno Beach meras bei kiti amerikiečiai. „Jupiter Courier“ laikraštis išspausdino vėliavos pakėlimo iškilmų nuotrauką ir trumpą aprašymą. Buvo aukojamos šv. Mišios, kurių metu giedojosi sol. Ona Jameikienė. Buvo pakelta Lietuvos vėliava ir Memorial Gardens kapinėse.

Marius Sodonis supažindino su finansine apylinkės veiklos apyskaita, o Jonas Jakubauskas — su Memorial Gardens kapinių lietuvių sekcijos apyskaita.

Po pranešimų į salę buvo pakviesta Juno Beach miestelio burmistro Harris žmona, ir LB vicepirmininkė Alicija Solienė įteikė jai gintarinius karolius, visų lietuvių vardu padėkodama už lietuviams rodomą palankumą. (karolius padovanojo Albina Tomkienė).

Iš LB Palm Beach apylinkės šiais metais pasitraukė vicepirmininkė Alicija Solienė ir išdininkas Marius Sodonis. Pirm. dr. Majauskas padėjo jiems už darbą valdyboje, prašė ir toliau bendradarbiauti.

Valdybą išrinkti du nauji nariai — Vladas Barius ir Ona Šalčiūnienė. Tad LB valdybą 1994 metams sudaro: dr. Majauskas, Jonas Garla, Vladas Barius, Ona Šalčiūnienė ir Jonas Štaras. Atstovais LB Floridos lietuvių bendruomenės apygardos suvažiavimą, kuris įvyks balandžio mėn. 23 d. Juno Beach, išrinkti Dalia Augūnienė, Vanda Majauskienė ir Marius Sodonis.

BALFO METINIS NARIŲ
SUSIRINKIMAS

Bolfo 141 skyriaus metinis narių susirinkimas kovo 26 d. vyko St. Paul of the Cross parapijos „kavinėje“. Susirinkimui pirmininkavo dr. Vladas Vaitkus, sekretorė buvo Roma Mildažienė.

Skyriaus pirm. dr. Jonas Šalna apžvelgė praėjusių metų veiklą, padėjo valdybai už darbą ir sėkmingą vaju. Pirminė atėjanti Bolfo 50 m. sukaktuvinių suvažiavimą, į kuri Juno Beach Bolfo skyriaus atstovai įrinktas dr. Pranas Budininkas.

Bolfo direktorius dr. Pranas Budininkas pranešė apie Bolfo šalpos darbą Lietuvoje, Amerikoje ir kituose kraštuose, kur gyvena lietuviai. Vargstantieji remiami vaistais, drabužiais, maisto siuntiniais. Remiami ir Vasario 16-sios gimnazija Vokietijoje.

Skyriaus išdininkas Valteris Beržinskas atliko finansinį skyriaus pranešimą. Rimgaile Zotvienė perskaitė revizijos komisijos protokolą.

Inž. Antanas Rudis, iš Čikagos, susirinkusius pasveikino Bolfo centro valdybos pirmininkės Marijos Rudienės vardu, pridurdamas, jog susirinkimas buvo labai darbingas ir draugiškas.

Dabartinė Bolfo 141 skyriaus valdyba sutiko pasilikti savo pareigose dar vienerius metus. Po susirinkimo visi buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais.

D. A.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

VALYMO DARBAS
Ieškoma moteris valyti namus bei rašines. Alga nemažesnė, kaip \$310 iki \$370 į sav. Reikia gyventi Chicago priemiestyje. Kambarys bus parūpintas. Skambinti: 1-708-383-7040

FOR SALE

Parduodu du kapinių sklypus
Chicago Lietuvių Tautinėse kapinėse: Section 3, Block 18, Lot 5. Tel. 904-773-2642

MISCELLANEOUS

Cleaning attics, garages, basements; cutting & removing trees.
Free estimate. Call Vytas, tel. 312-436-1437

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu už miestą. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Įkainavimas veltui.

LEMONT, IL PARDUODAMI
6 medžiais apaugę sklypai
149' x 270' dydžio.
Kreipkitės: tel. 312-233-1815.
Kalbėt anglškai.

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA
LEIDINIAI

LITHUANIAN ARTIST IN NORTH AMERICA Alg. Kezys. 278 pgs.	\$20.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine Daužvardis. The tenth edition. 127 pgs.	\$7.00
LITHUANIAN COOKERY. Iz. Sinkėvičiūtė. 326 pgs.	\$15.00
ONA. Short stories. V. Belajus. 100 pgs.	\$1.00
LITHUANIAN CUSTOMS AND TRADITIONS. Lietuvių-anglų kalbomis. D. Bindokienė. 364 pgs.	\$15.00
CROSSES IN THE ARCTIC. M. MELIENĖ. 179 pgs.	\$5.00
LITHUANIAN DIASPORA KOENIGSBERG TO CHICAGO. A. J. Van Raenan. 329 pgs.	\$25.00
LITHUANIA 700 YEARS. Alb. Gerutis. 458 pgs.	\$25.00
LITHUANIANS IN THE USA. David Fainhauz. 246 pgs.	\$15.00
WOODEN MIRACLES. K. Boruta. 237 pgs.	\$25.00
A GUIDE TO THE BALTIC STATES. Ingr. Kalnins. 309 pgs.	\$17.95
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN. Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg. 471 pgs.	\$25.00
AWAKENING LITHUANIA. Jack J. Stukas. 191 pgs.	\$8.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyv. prideda sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar turi pridėti \$2.75 už kiekvieną knygą, supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

APLANKYKITE PABALTŲŲ
LIETUVĄ '94

Kreipkitės į mus — suplanuosime jūsų kelionę. Priemiamiausios kainos Finnair, Lufthansa ir SAS oro linijomis "economy" ir "business" klasė Viešbučiai

GO BALTIC

Mūsų naujas leidinis apie Skandinavijos ir Baltijos kraštus — perskaitykite!

1-800-451-9511

UNIONTOURS

Įsteigta 1931 m.

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel. 212-683-9500 Fax 212-683-9511

APDRAUDŽIAME
SVEČIUS IŠ UŽSIENIO!

Siūlome nelaimingų
atsitikimų ir sveikatos
planus.

Nelaukite!

Apdrauskite savo svečius dar prieš
jiems atvykstant į JAV-bes.

Kreipkitės į mus telefonu arba laišku. Atsiųsime
lankstinuką / apdraudos formą.

Chesapeake Benefits Organization, Inc
170 Jennifer Road • Suite 260
Annapolis, MD 21401 • USA
410-841-5010 (Balt/Annp) • 301-970-2256 (DC)
410-266-7318 FAX

VYTAUTO PARKO BIČIULIAI

Buvau tada gal dešimties, o gal devynerių. Ir tai galėjo būti apie 1930 metus. Baisiai seniai, bet labai gerai atsimenu. Gyvenau tada Kaune, Vytauto parko papėdėje. Ir koks tai buvo puikus parkas. Kalneliai, kloneliai, takeliai, krūmai ir dideli medžiai. Ten galėjai žaisti, ką tik nori. Kaubojus, indenus, policininkus, plėšikus. Taip mes ir darėme. Žaidėme, ir parkas buvo mūsų nuosavybė. Bet pasirodė gražiai atrodantis ponas. Paskui sužinojau, kad tai Petras Babickas. Jis tapo Vytauto parko direktorium ir apsigyveno gana gražiam parko name. Prisimenu, kad po kiemą vaikštinėjo stinnytė. Taigi, tas ponas sušaukė mus, parko savininkus, ir pareiškė, kad iš mūsų nori padaryti parko bičiulių pulką. Mūsų pareigos bus prižiūrėti, kad niekas nedarytų blogybių parke. Čia, žinoma, jis saugojo parką nuo mūsų pačių. Mes labai susidomėjome tuo pasiūlymu. Ir ypač, kad gavome pažymėjimus, jog esame parko bičiuliai. Tai buvo mano pats pirmasis dokumentas su mano pavarde. Ką mes turėjome daryti? Kaip sakytą, saugoti parką nuo pragaistinių veiksmų. O pastebėjus per daug besimylinčius, rekti, kiek koserė išneša. Mat anais laikais viešai besimylintieji buvo nepageidaujami.

Tik vėliau sužinojau, kad tas gražiai atrodantis ponas yra kelių knygų autorius. O vėliau išgarsėjo kaip radio kalbėtojas ir visų buvo vadinamas radio dėde. Jo balso tembras buvo toks, kad iškūtu, ką tik jis sakytų.

Teko su juo pagyventi gana artimai Vokietijoje, paskui Brazilijoje. Plaukdamas iš Europos į Braziliją labai nustebau laive sutikęs Petrą Babicką. Jis keliavo ta pačia kryptimi. Laivui iplaukus į audrą, visi keleiviai, išskaitant mane, labai sirgo jūros liga. Ne Babickas. Mat buvo daug keliau. Prisimintina jo knyga apie Graikiją „Elada“.

Tarybinėje Lietuvos enciklopedijoje P. Babickui paskirta keletas eilučių. O rusė Babanova pagerbta su portretu. Kodėl? Paaikšina viena eilutė apie P. Babicką. Prisidėjo prie antitarybinės veiklos. Beje, Tarybinė enciklopedija taip matuoja visus. Rusai iškeliami, o lietuviai niekinami.

Petras Babickas iš elgesio ir išvaizdos visados buvo kilnus. Niekados nenaudojo keiksmažodžių, nors progų tam buvo daug. Visados santūrus pokalbiuose. Kai kas galvojo, kad jis išsidus, bet toks nebuvo. Tiesa, nebuvo per daug atviras ir laikėsi savyje.

Man nederėtų kalbėti apie Petro Babicko poeziją. Tą gali daryti kritikai. Bet, kaip skaitytojas, turiu pasakyti, kad Babickas buvo naujų kelių ieškojas, nors nepaneigė maironių tradicijų. Taip man atrodė. Nei tema, nei forma jis nenutolo nuo lietuviškų tradicijų ir buvo suprantamas visiems. Ko negalima pasakyti apie jo kai kuriuos laikininkus.

Štai apie dramblio kojas. Žvilgtelėjus į dramblio kojas, mato kažką iš Lietuvos. Kaip toli dramblys nuo Lietuvos! O vis dėlto.

...Tad būk pasveikintas drambly,

nors tu ir ne šokėja!
O! Tavo puikios kojos...
Jūs man tuoj primena tėvynės ažuolus,
juos man tuoj primena pažįstamus artojus,
kai jie tėvynėj aria ar akėja...

Jie tokie pat stambūs, meilūs, pilki ir purvini ir švelniai lėti, kaip ir tavo kojos...

Štai tu, gal šimtą metų žemėj gyveni,
o to dar nežinojai...

Klausyk, drambly!
Tu - didelis, galingas ir taurus,
O aš - toks vienišas: klajoju ir svajoju
Tėvynė man toli, taip pat kaip tau,
bet mes - abu tokie, vis ilginės jos...

Mielas! Vaziuokime į Lietuvą!
Mes paaugosime tėvynei savo kojas,
kad tik nelenktų niekam Lietuvą galvos!

Paris (Prancūzija), 1932
„Dramblo kojos“ buvo dažnai deklamuojamos, o jo daina „Pajūriais, pamariais“ tapo labai populiari.

Netekęs gimtos žemės po savo kojomis, Petras palūžo. Nors entuziazmas dar dvelkė iš jo veido, bet kūryba sunegalavo. 1930 metais nusiminusiam jaunuoliui sakė: „Nešauk: Ak, pavargau, nebegaliu!“

Suprask: juk taip keliauja visi žmonės;
Nenusimink, jei kas tave nupeikia,
nesididžiuk kai giria,
tik vyk į šalį abejonę!”

O 1947 metais naujakuriui Brazilijoje nebeturėjo ką padrasininio pasakyti:

„Statyk, statyk namus. Ir mes taip pat skubėjom,
Tik kad negriautų jų koks bestija:

Gyvenimas visiems - sunkių darbų kalėjimas,
Ir, rodos, tik mirtis - amnestija”.

Dabar, prisimindamas Vokietijoje, Brazilijoje kartu praleistas dienas, gailiuosi, kad neatkreipiau daugiau dėmesio į jo mintis. Bet tada taip rūpėjo kasdieniniai reikalai. O Petras Babickas, atrodo, visai tuo nesirūpino.

Kaip aš jį prisimenu? Ogi tą Vytauto parko bičiulių vadovą. Iš šiandien, kada einu per parką ir matau ką nors skinant gėles ar laužiant krūmus, neiškenčiu neįsikišęs. Turbūt dar tebenešioju Vytauto parko bičiulių pažymėjimą.

Vladas Vijeikis

LAIŠKAI

SMAGU SKAITYTI APIE
SENUOS PAŽISTAMUS

Nebesulaikiau Jums neparašydama ir nepadekodama už labai idomius „Susipažinkime“ straipsnius. Tikiu, kad yra daug „dipukų“ vaikų, kaip aš su vyru, kurie, augdami glaudžiose lietuvių telkiniuose, lankėm šeštadienines mokyklas, šokių bei chorų grupes, lietuviškų renginius ir t.t., o dabar, kuo geresnių asmeniškų karjerų besiekdami, esame išsisklaidę po visą Ameriką. Yra smagu pasakyti, ką tie jaunystėje matyti veidai dabar veikia, kur gyvena ir kaip jų atžalynas atrodo. Prašau daugiau - tokius straipsnius geriau ir idomiau skaityti, negu „People“ žurnalą, bestovint prie kasos maisto parduotuvėje.

Lionė (Bradūnaitė)
Kazlauskienė
Denver, CO

ATSILIEPĖ DR. K. BOBELIS

Su nusistebėjimu perskaičiau „Draugo“ gegužės 14 d. skiltyse dr. Kazio Bobelio pareiškimą Lietuvos Respublikos Seimui „Lietuvos kančių ir kovų istorijos“ reikalu. Tai buvo labai tinkamas ir gan drąsus dr. Bobelio žygis, be abejo, neužtar-nausias jam pagyrimų iš kai

kurių Seimo narių. Malonu buvo skaityti, kad dr. Bobelis pagaliau tvirtai atsistojo kartu su visais užsienio lietuviais ir jų nuomonę išreiškė Lietuvos Respublikos Seimui.

Apie dr. Bobelį esame daug kartų skaitę ir girdę neigiamų dalykų, todėl buvo neblogai pamatyti ir vieną labai pozityvų.

Zigmas P. Antanavičius
Chicago, IL

VEIDU I TĖVIŠKĖ

Nusiperku sūrį ir „Lietuvos rytą“ Baltic kėpykloje, Marquette Parke; dar ir „Lietuvos aidą“, ir „Draugą“, ir „Dirvą“ iš taip pažįstamos Talman Deli parduotuvės. Atsiverčiu „Lietuvos rytą“ (balandžio 23 d., nr. 79) ir skaitau pirmo puslapio antraštę: „Gediminaičių kunigaikštis atidarė pigios degtinės parduotuvę“. Skaitau ir nenoriu tikėti, lyg viskas vyktų 69-tojoje gatvėje, kur buvo dvi karčiamos prie kiekvieno kampo ir dar viena per bloko vidurį.

„Lietuvos rytas“ rašo: „Vilniaus senamiestyje, Nepriklausomybės signatarų namuose, įrengta pigios degtinės parduotuvė. Jos tikslas - išgelbėti žlungančią Lietuvos dvasiją. Šioje parduotuvėje Seimo LDDP frakcijos nariai, pateikę savo pažymėjimus, galės pirkti gėrimus su nuolaida. Verslo savininkas, Tėvynės sąjungos narys S. Urniežius turi slaptą mintį „nušauti du zuikus“: nugirdyti ir taip sunaikinti LDDP frakciją Seime, ir tuo išgelbėti šalies kultūrą“.

Žvelgiant pro vodkos butelį, S. Urniežius juk gali nugirdyti ir savo - Tėvynės sąjungos frakcijos - narius, o tuomet dar bus didesnė problema su krašto dvasine kultūra. Susimąstau, ar nereikėtų nueiti pas „galvų daktarą“ ir pasikalbėti ne apie save, žmoną, vaikus, bet apie savo kraštą, kuriuo mes tiek tikime šventai tikėjome ir dabar tikime...

Yra toks džiūkiškas posakis: „Ar laikas laukus jau sėti? Nusimauk kelnes, atsiek ant dirvos ir sužinosi!“ Bet veik po penkerių metų mūsų valdžios ponai ant dirvos tebedėsi su kelnėmis...

Leopoldas Kupcikevičius
Chicago, IL

NIXON IR LIETUVIAI

Kaip apie Lincolną buvo pasakyta, taip ir apie Nixoną galima tvirtinti: „Dabar jis priklauso šimtmečiams“. Jo laidotuvių dieną amerikiečių žiniasklaida skelbė jį istorijoje būsiant „vieno didžiųjų prezidentų“.

Richard Nixon buvo labai didelis komunistų priešas ir tikrai geras lietuvių draugas. Jis pirmasis komunistinės partijos dešimtmečiais praverė langą į demokratiją savo vadinamuoju „kitchen debate“ su aršiuoju oponentu Kruščiovu. Jis delegavo savo abi dukras Tricia ir Julie su pastarosios sužadėtinu David Eisenhower į Lietuvį šokių šventę Čikagoje. Kitu atveju jam atstovavo (kitoje šokių šventėje) jo žmona Patricia. Jis yra vienintelis JAV-ių prezidentas, buvęs Lietuvoje ir padėjęs vainiką ant žuvusių dėl laisvės kapų. Jis buvo labai artimas lietuviams respublikonams, o ypač jiems vadovaujančiam veikėjui Valdui Adamkui.

Iš partizanų istorijų (6)

NUKANKINTAS ŽEMAITIJOS PARTIZANAS

HENRIKAS KUDREIKIS

Kpt. Domas Juozas Babilius.

Kapitonas Juozas Babilius, kilęs iš Pavičiovio kaimo, Ervilko valsč., Tauragės apskrities. Suimtas 1945-1-16, naktį, Devynakių km. prie Tauragės. Nukankintas garsioje Šiubartinėje, Tauragėje, kur sribai pakasė daugybę partizanų lavonų.

Keturi broliai iš Telšišių km (Panevėžio apskr.)

Šiuo laiku pasirodė viena kita maža knygelė apie Džikišio ir Žemaitijos partizanus. Beveik nieko neminima apie Aukštaitijos kovotojus. Šios tragiškos

Richard Nixon nuveiktus darbus galima susumuoti Henry Kissinger žodžiais, pasakytais prie jo karsto: „Jis stovėjo viršūnėse, kurios išblėso į bedugnę“.

Stasė E. Semėnienė
Chicago, IL

DAR APIE JUOS IR MUS

Skaitant „Draugo“ gegužės 13 d. D. Bindokienės straipsnį „Tėvynės ilgesys visuomet vienodas“, - džiaugiamės, kad mūsų Redaktorė yra geros valios ir humaniška, bet dėl atvažiavusių dabar iš Lietuvos, kurie palieka savo kraštą dėl „gardesnio viralo šaukšto“, kada, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jie taip reikalingi, tai jų išvykimo priežastis ne visai pateisinama.

Redaktorė palygina mūsų ir jų tėvynės meilės nostalgiją. Nostalgija - taip, ta pati, tačiau kai matai čia atvažiavusius jaunus, sveikus žmones, kurie nori likti šiame krašte visam laikui, tėvynė stoji prieš akis kaip jaunoji, kurią jaunikiš palieka viena nežinoma ateičiai.

Jaunuli, jaunas daktare, profesionale, dirbk Lietuvai! Tu jai taip reikalingas. Jauna graži mergaitė, ar tu, prisivilijusi tą senuką ir atskyrusi jį nuo žmonos, neužsitarnauji kritikos iš mūsų?

O artimo meilę mes tėvynei rodėme visus 43 metus. Šelpėme ir dabar šelpiame. Ir dabar tuos, kurie anksčiau mus pasmerkė, kad mes, palikę tėvynę, tapome „nuliūzusią tautos šaką“, dabar turime liaupsinti, iškelti ant pjedestalo, priimt išskėstomis rankomis. Ir priėmėme. Kai pirmieji ansambliai pradėjo čia atvažiuoti, su ašaromis akys plovom, globojom, o iš jų pusės dvelkė šaltis... Mat visokio plauko atvažiuoja: ir lietuviai, ir pusiau lietuviai, ateistai, mafiozai avies kailyje ir geri žmonės. Mumyse nuo senos gadynės

kovos liudytojų mažai bešliko, gal KGB archyvuose?

Keturi broliai Ambruožai, kilę iš Telšišių kaimo, paaugavo savo gyvybes ant tėvynės aukuro.

Pirmąja auka tapo Jonas. Lenkams apsupus tris lietuvių vaikus netoli Ramygalos, Jonas paskutiniaus šoviniais dengė draugų pasitraukimą. Sužeistas prarado sąmonę. Atsipeikėjo lenkų rankose. Atsiskaičius suteikti žvalgybos žinių, lenkai pririšo jį prie arklio, kuriuo bevelkant, Jonas prarado gyvybę.

Antanas Ambruožas, Lietuvos kariuomenės viršila, su broliu Stasiu įstojo į partizanų dalinį, kur kovojo iki 1951 m. kovo 7 d. Klastingai išduoti, žuvo netoli Truskavos miestelio. Vėliau kaip partizanas žuvo jauniausias brolis.

Pagerbtas partizanas

Malonu, kad kai kurie Lietuvos laikraščiai prisimena šventą partizanų kovą už Lietuvos nepriklausomybę. Jie perėjo pragarus ir tik stebuklo dėka liko gyvi. Kur jie šiandien? Nei viena Lietuvos valdžia nepasi-

jausti vergiškumo siūlai truko mažiau lankstyti prieš tuos, prieš kuriuos nereikia taip daug lankstyti...

Genė Valantinienė
Cicero, IL

REDAKCIJA RAŠO LAIŠKĄ

Pastaruoju metu į redakciją daug medžiagos siunčiama fakso. Ir tai labai puikus būdas greitai gauti rašinius, pranešimus, žinias (juo labiau, kad paštu ne visada galime pasitikėti). Tačiau, ir fakso siunčiant, būtų labai gera laikytis kelių pagrindinių taisyklių, kad išvengtume nesupratimų ir padidinto kraujopūdžio tiek gavėjams, tiek siuntėjams.

1. Rankraštis turi būti mainiše rašytas, su dvigubais tarpais tarp eilučių. Jei rašoma ranka, tai su dideliais tarpais ir labai aiškiai, ypač rašant pavardes, vardus, vietovardžius. Neįskaitomi žodžiai įvelia daug klaidų.

2. Išsiuntus faktą, ypač daugiau negu vieną puslapį, pasitikrinti, ar gerai išėjo. Redakcijai daug laiko sugaišina, ieškant siuntėjo ir prašant pakartoti. Kartais net ir nemėginame.

3. Būtina išrašyti, kaip pasiekti siuntėją, jeigu atsirastų reikalas. Faktas kartais išsiunčia iš darboviečių, bankų ar kitų vietų, todėl pagal siuntimo numerį neįmanoma rasti siuntėjo.

4. Kaip ir kiekvienas rankraštis, faktas turi būti pasirašytas vardu ir pavarde.

5. Jeigu siunčiamos iškarpos iš laikraščių ar žurnalų, būtina pateikti pavadinimą ir datą, kitaip negalime pasinaudoti informacija.

6. Pažymėti, kuriai redaktoriui ar skyriui siunčiama fakso medžiaga.

„Draugo“ faktas veikia 24 val., ir tai puiki susijungimo priemonė, tik reikia truputį apdairumo.

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. gegužės mėn. 20 d.

5

rūpino surinkti juos ir jiems padėkoti. Trumpa tautos atmintis.

Š.m. balandžio 20 d. (nr. 15) „Gimtasis kraštas“ paskyrė pustrčio puslapio buvusiam partizanui ir būrio vadui Jonui Abukevičiui. Aukštas, tiesus, su gražiai pražilusiais plaukais, dvidešimt septynerius metus atpylė gulagų žemėje. Abukevičius kadaise išėjo iš gimtųjų Užpalių į ten ir dabar sugrįžo. Žmona Bronė, buvusi partizanų ryšininkė. Judviejų dukra, kurią tėvas pamatė pirmą kartą, buvo ištekejusi ir pagimdžiusi jam anuką.

SOS partizanams

„Lietuvos aidą“ (nr. 51 (94/3-16) rašytojas Kazys Saja, minėdamas naująjį KGB archyvų vadovą Vytautą Skuodį, klausia: „Kuo tas žmogus taip įkrito į aki valdančią partiją? Mano bičiulis Antanas iš Seimo aiškino, kad Skuodis jo frakcijai žadėjęs Lietuvos genocido vykdytojais pavadinti tuos, ku-

rie buvo šarvojami miestelių aikštėse“.

Pagal kai kurių provincijos laikraščių, leidžiamų komunistinio elemento, tvirtinimus, rengiami oficialūs (?) partizanams kaltinimai už taikingų rusų imigrantų Lietuvoje išsūdydymą. „Taikingi“, iki dantų ginkluoti rusai-komunistų partijos nariai, prisidėję prie partizanų naikinimo, užėmė Sibiro išvežtųjų geriausius ūkius, rengė Latvijos ir Estijos likimą, kur pusę valstybės sudaro „taikingi“ Rusijos imigrantai.

„Literatūros ir meno“ nr. 52 (12/25/93) kažkokia E. Grincevičienė straipsnyje „Neišskokime bibliotekose ideologinių pinklių“ gina lietuvių tautos niekšą ir jauno partizano-poeto žudiką-poetą K. Kubilinską, kuris išdavęs rusams žymiausią Džukijos partizanų vadą Voverį ir jo vyrus, šiandien vadinamas vaikų literatūros klasikais. Autorė dūksta už jo bolševikinių eilėraščių cenzūravimą. Taigi, vėl - viva raudonieji didvyriai!

A.†A. JUZĖ OKIENĖ

Mirė 1994 m. gegužės 13 d., 6 val. vakaro, sulaukusi 90 metų, ir buvo palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse gegužės 17 d.

Gimė Alytuje, gyveno Kaune. Amerikoje išgyveno 44 m. Nuliūdę liko dukters - Nijolės Kairienės, žentas Liudas, anūks Daiva Roberts, vyras Gil, Žibutė Lapp, vyras Gregory; Danguolė Altman, žentas Denis, anūks Adam ir Molly; Birutė Nowak, žentas Ronald, anūks Birutė, Audronė ir Ronald; mirusio sūnaus žmona Elena Okas, anūks Robertas ir proanūks Petras; anūks Elena Langan ir proanūks Timothy ir Alexander; taip pat sesuo Ona Rumšienė ir daug giminių Lietuvoje.

Vėlionė buvo motina a.a. Skirmanto. Vėlionės šeima nuoširdžiai dėkoja: kun. F. Kireliui už maldas prie karsto bei palydėjimą į kapines ir Gaidas-Daimid laidojimo įstaigos direktoriams už malonų patarnavimą. Taip pat šeima dėkoja draugams, giminėms ir pažįstamiems, liūdesio valandoje pareiškiusiems užuojautą žodžiu, raštu, dalyvavimui, gėlimis.

Nuliūdusi šeima

A.†A. Dr. ONAI SRUOGIENĖ

mirus, VITAI KEVELAITIENEI, žentui MODESTUI, anūkams - VITAI ir ANDRIUI su šeima reiškiamė gilią užuojautą.

Juozas ir Birutė Ališauskai
Vitos krikšto duklė Dalia

Mūsų mielam Nariui

A.†A. POVILUI PETKEVIČIUI

mirus, sūnų ARMINĄ su žmona ANDRĖJA, anūkus - ANNAMARIJĄ, POVILĄ ir GINTARĖLĘ, sūnų JUOŽĄ su žmona ZITA ir visus artimuosius Amerikoje ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučia.

Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos
Chicago skyriaus valdyba ir nariai

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. - 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

We Ship UPS 312-434-9766
Užsilam maisto tiekimu (catering)
talman
delicatessen
Valgis Catering
Skaniausi lietuviški gaminiai
Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!
2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė Čikagoje įsteigta 1964 metais Frank Zapolio rūpesčiu. F. Zapolis grupei tebe vadovauja iki šių dienų, kartu su Lidija Ringiene. Lietuvos Vyčių šokėjai neseniai paruošė vaidinimą apie lietuviškus vestuvių papročius, jie kasmet suruošia lietuviškų kalėdinių papročių programą Čikagos Mokslo ir pramonės muziejuje, yra dalyvavę Tautinių šokių šventėse, dažni svečiai ne tik lietuvių programose, bet pasirodo ir amerikiečiams, plesdami lietuvišką kultūrą kitataučių tarpe.

Džiaugiamės, kad Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė įsijungė ir į Mažąją tautinių šokių šventę, ruošiamą birželio 19 d., 3 val. p.p., Jaunimo centre. Visas šventės pelnas skiriamas „Draugo“ paramai. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje ir „Draugo“ administracijoje. Bilietai nebrangūs, šventė bus puiki, o tikslas taip pat labai gražus, tad paskubėkite bilietus išsityti.

LVKS-gos Ramovės Čikagos skrybiais mirusių narių kapai Lietuvių tautinėse kapinėse bus lankomi gegužės 29 d., sekmadienį, Ramovėnų ir jų šeimos narius 10 val. r. prašome rinktis prie kapinių administracijos pastato.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinės bus lankomos gegužės 30 d., pirmadienį, 9 val. r. prašome rinktis prie Romo Kalantos paminklo. Kviečiame visus ramovėnų ir jų šeimos narius dalyvauti ir kartu aplankyti mirusių narių kapus.

Daina Goliszewski su savo atžalynu — Stefute ir Andriumi — motinos-vaiko renginyje „Žiburelio“ mokyklėlėje Lemonte kovo 28 d.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

x Antras kaimas su nauja programa pasirodys Playhouse salėje, 2515 W. 69 St., gegužės 21 ir 22 d. Taipogi Lietuvių centre, Lemonte, birželio 11 ir 12 d. Pradžią: šešt. 6 v.v. (Playhouse), 7:30 v.v. (Lemonte). Sekmd. 3 v. p.p. (Playhouse), 5 v.v. (Lemonte). Rezervacijos ir kvietimai: prie durų, arba Seklyčioje 2711 W. 71 St. (312) 476-2655 ir Lemonte nuo 10:30 v.r. iki 1 v. p.p., kas sekmadienį. (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuviškos laidos ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

Antanina Dambrauskaitė, Lietuvos operos solistė nuo 1929-ųjų iki pasitraukimo į užsienį 1944 metais, gegužės 18 d. mirė Miami mieste, kuriame gyveno ilgesnį laiką. Buvo gimusi Šiauliuose ir išgyveno 89 metus. Operoje dainavo pagrindinius sopran vaidmenis „Eugenijuje Onegine“, (jos debiutas Lietuvos operoje), „Fauste“, „Parduotoje nuotakoje“, „Tannhauserioje“, „Cigonų barone“, vėliau „Bohemoje“ ir „Madam Butterfly“ operose. Daug koncertavo ne tik Vokietijoje, Anglijoje, bet ir Amerikoje. Solistės palaikai bus palaidoti Lietuvoje.

Juozas Janulaitis iš Toronto, kuris visados skaito „Draugą“, vėl pratęsdamas jo prenumeratą, mūsų dienraščio išlaikymui dar atsiuntė ir šimtą dolerių. Nuširdžiai jam dėkojame už šią auką!

Visi kviečiami dalyvauti Margučio rengiamuose „Gluosniai vėjuje“ spektakliuose, kurie bus šį savaitgalį, gegužės 21, 22 d., Jaunimo centre. Veikalo autorius: Algirdas Landsbergis. Atlieka: Los Angeles Dramos sambūris. Režisuoja: Algimantas Žemaitis. Bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje, o spektaklių dienomis — Jaunimo centro kasoje.

Poetas Kazys ir Kazimiera Bradūnai gegužės 16 d. vėl išvyko į Vilnių, kur jie ruošiasi praleisti vasarą.

Amerikos Lietuvių tautinės šokų Čikagos skyriaus valdyba, rengianti Antano Smetonos sukaktį minėjimą. Iš kairės: Jonas Levickas — vicepirm., Jonė Linkuvienė — valdybos narė, Vanda Mažeikienė — sek., Eleonora Valiukienė — pirm., Kazys Rožanskas — ižd.

MOTINOS DIENA TĖVIŠKĖS PARAPIJOJE

Tėviškės parapijos Jaunimo ratelis negali paskutiniu metu per daug didžiulius savo veiklą, bet praeito sekmadienio rytu pasistengė pradžiuoti ir bažnyčią atvykstančias motinas, papuošdami jas gėlių žiedais. Kiek teko patirti, čia pasidarbavo Nicola ir Viktorija Naujokaitės, Natalija ir Kristina Kleinaitytės, Erika Mikaitis, Erika Vinklerytė, Alana Scornavacco ir Joe Trier. Vieni sagstė gėles, kiti rūpinosi virtuve, o užkandžiai stovėjo jau paruošti.

Kunigė Tamara Kelerytė-Schmidt, išėivijos lietuvių evangelikų-liuteronų bažnyčios viceprezidentė ir pirmoji moteris šios bažnyčios dvasininkų tarpe, buvo pakviesta pasakyti pamokslą Motinos dienos proga Tėviškės parapijos bažnyčioje. Ji prieš tai dalyvavo Vyriausios Bažnytinės Tarybos posėdyje, įvykusiame Čikagoje. Čia lankosi ne pirmą kartą, ne pirmą kartą sako ir pamokslą šioje vietoje, daugeliui parapijiečių gerai pažįstama. Ji gerai žinoma ir Vokietijoje, kur rūpinasi Lietuvoje esančių tautiečių labdaros reikalais. Pamokslui buvo šį kartą pasirinkusi to sekmadienio lotyniškojo pavadinimo temą: Rogate — melskitės. Nors nuo Reformacijos laikų evangelikų-liuteronų bažnyčiose niekada nebuvo naudojama lotynų kalba, užsiliiko tik kelių sekmadienių metuose lotyniški pavadinimai. Jos pasirodžiusis pamokslas gerai tiko Motinos dienai. Juk

Mike Banys, šiais metais baigdamas Šv. Ritos aukštesniąją mokyklą Čikagoje, buvo apdovanotas įvairiais žymenimis už pasižymėjimą moksle: matematikos, St. Rita Salutarian Award, Gold Honor Roll, National Honor Society, 1993 Heeny Award, Illinois State Scholar Award, Presidential Academic Fitness Award, taip pat „Who's Who Among American High School Students“ žymeniu. Jis jau priimtas į IIT aukštąją mokyklą, kur studijuos elektros inžineriją.

Atsaukiamas susirinkimas. R. Lietuvių bendruomenės Tarybos prezidiumo šauktas visuotinis narių susirinkimas, numatytas gegužės 21 d., šeštadienį, 2 val. p.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, dėl Tarybos prezidiumo vicepirm., šiuo metu einančio pirmininko pareigas, ligos yra atsaukiamas.

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuširdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531 ir Paulius Kurkulis, 312-360-5527, dirbą su Oppenheimer & Co., Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

Centro valdybos nariai perskaitė savo pranešimus. Buvo diskutuota dėl vadovo vardo ir nuspręsta vadinti ne „pirmininku“, o „vadovu“ balsevimu tai

tik motina išmokė vaikus mels-tis, prašyti Dievo pagalbos viso gyvenimo padėtyse. Juk ne viena motina yra maldavusi Dievą Phillip Spitta giesmės žodžiais: „Kad ne kita, kaip Tavo tik Šventa Dvasia namus mūsų tevaldytų“.

Be to, prisimenant ateinančio sekmadienio Balzeko muziejuje įvykstančio kompozitoriaus Vlodo Jakubėno 90-jo gimtadienį, teko išgirsti Tėviškės parapijos bažnyčioje dvi jo harmonizuotas liaudies giesmes, kurias atliko prof. Aniceto Armino sudarytas choras, o užkandžiai stovėjo jau paruošti. Daliai vargonais, susideda iš Dailios Eidukaitės-Fannelli, Aldonos Buntinaitės ir Algimanto Barniško, prof. Anicetui Arminui papildant muzikinę dalį pianinu. Šitas pačias giesmes prieš keletą metų atliko, Jurgio Lampsacio vadovaujamas, Tėviškės parapijos choras, pačiam kompozitoriui Vladi Jakubėnui papildant muzikinę dalį vargonais. Kad ir mažą sudėtis šias dvi giesmes giedojo, jautėsi vadovo muzikinis patyrimas.

Motinos dienos minėjimas buvo tęsiamas toliau parapijos salėje. Parapijos tarybos pirmi-

ninkui Kasparui Vaišvilai pasveikinus minėjimo dalyvius, Aldona Buntinaitė perėmė tolimesnį vadovavimą. Prie Noros Aušrienės papuoštos scenos būrelis sekmadienines mokyklos vaikų dainų mėgino anglų ir lietuvių kalba pasveikinti mamytės eilėraščiuokais ir giesme. Vadovavo Melita Janzakė. Naujas debiutantas Tėviškės parapijos scenoje buvo Jonas Dumpys, vysk. Hanso Dumpio sūnus, kuris atliko violončele Maurice Ravels Sonata, akompanuojant mamytei Donai Dumpys pianinu. Dona Dumpys parapijiečiams pažįstama solo giedojimais įvairiomis progomis. Kad ji gerai skambina ir pianinu, nustebino ne vieną klausytoją. Erikas Mikaitis taip pat jau žinomas parapijoje savo muzikiniais gabumais, tad jo pasirodymų daugelis visada laukia. Šį kartą motinų pagerbimui pasirinko Ludwig van Beethoven, smuiku atlikdamas jo romansą.

Tėviškės parapijos klebonui, vysk. Hansui Dumpiui sukalbėjus stalo malda, visi vaišinosi jaunimo paruoštais užkandžiais. v.b.

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS SUAŽIAVIMAS

1994 m. balandžio 16-17 d. Čikagos Šaulių namuose įvyko Lietuvos Šaulių sąjungos išėivijoje 13-tas visuotinis atstovų suvažiavimas. Suvažiavimą atidarė LŠSI pirm. Mykolas Abarius, tardamas, kad visi turime būti vieningi, paduoti vieni kitiems rankas ir dirbanti drauge, padėti Lietuvai. Po to buvo įneštos vėliavos, giedotas Amerikos himnas, palydint Lietuvos Vyčių garbės nariui sol. Algirdui Brazui. Invokaciją sukalbėjo sąjungos kapelionas kun. Alfonsas Babonas. Susikaupimo minute buvo pagerbti mirusieji nariai.

Suvažiavimo atidaryme dalyvavo ir sveikino šie garbingi svečiai: Lietuvos ambasadorius Washingtono dr. A. Eidintas, Lietuvos konsulas New Yorke L. Kučinskas, garbės gen. konsulas Čikagoje V. Kleiza, Tautos sąjungos pirm. dr. L. Kriaučiūnas, Lietuvos Šaulių sąjungos vadas Rimvydas Mintautas, LŠS vado pav. Stasys Ignatavičius, LŠSI kapelionas kun. A. Babonas, PLB pirm. Bronius Nainys, ALTO vicepirm. Vytautas Jokubaitis, BALFO vicepirm. Alfonsas Zirvonas.

Konsulas V. Kleiza iškėlė sąjungos vadui R. Mintautui dovaną, knygą „Šaulių sąjungos istorija“, išleistą 1939 metais. Vado pavaduotojas S. Ignatavičius kun. A. Babonui iškėlė knygą „Jėzus Kristus“. Pirm. ninkas M. Abarius gavo dovanų diskutuota dėl vadovo vardo ir nuspręsta vadinti ne „pirmininku“, o „vadovu“ balsevimu tai

patvirtinta. Bus sudaryta komisija ir išspausdintas naujas statutas.

Kapelionas kun. A. Babonas, LŠSI moterų vadovė Anelė Kirvaitytė, LŠSI vicepirm. Juozas Mikulis, Vytauto Didžiojo rinktinės pirm. Algirdas Zenkus buvo apdovanoti garbės narių pažymėjimais. Vadas Mykolas Abarius buvo pakeltas garbės nariu.

1994-96 m. LŠSI centro valdybos nariai: Mykolas Abarius — sąjungos vadas; Jonas Sostakas — vicepirm.; Juozas Šiaučius — vicepirm.; Juozas Mikulis — vicepirm.; Matas Bauks — iždininkas; Eduardas Milkus — sekretorius; Anelė Kirvaitytė — moterų vadovė; Bronius Valiukėnas — Jūrų šaulių vadovas; Regina Juškaitė — spaudos informacijos vadovė; kun. Alfonsas Babonas — kapelionas; Stasys Sližys — kultūros reikalų vadovas; Balys Telyčėnas — fotokorespondentas; Juozas Kinčius — ūkio tiekimo vadovas; Balys Savickas — šaudymo sporto vadovas; Šarūnas Mingėla — jaunimo reikalų vadovas; Algirdas Budreckas — patarėjas sąjungos teisiniuose reikaluose. Garbės teismo pirm. liko Stasys Jokubaitis, kontrolės komisijos pirm. New Yorke — Kęstutis Miklas. Rezoliucijas skaitė LŠS vado pav. Stasys Ignatavičius ir garbės teismo pirm. Stasys Jokubaitis. Vadas Rimvydas Mintautas buvo pakviestas apibūdinti dabartinę šaulių veiklą ir atsakinėti į klausimus.

Šaulių vėliava buvo perduota naujam vadui Mykolui Abariui. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu ir vėliavos išnešimu.

PIRMASIS LIETUVOS PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

Šiais metais sueina 120 m. nuo Antano Smetonos gimimo ir 50 metų nuo jo tragiškos mirties. Tų sukaktių proga nors trumpai pažvelkime į jo nueitą kelią.

Kilęs iš neturtingų ūkininkų šeimos, dar bandą ganydamas, jis pamilo gamtą ir pajuto didelį patraukimą prie knygos. Nuo pat jaunystės dienų kovojo už lietuviškumą ir buvo pašalintas iš Mintautos gimnazijos už atsisakymą skaityti rusiškai maldos. Studijuodamas teisę Petrapilyje vėl buvo pašalintas iš universiteto už lietuviybę.

Baigęs aukštąjį mokslą grįžo į Vilnių, vertėsi advokatura ir plačiai įsijungė į kultūrinę bei visuomeninę veiklą. 1907 m. kartu su Tumu Vaižgantu pradėjo leisti „Vilties“ laikraštį ir vėliau žurnalą „Vairą“, skelbdamas tautinės vienybės mintį. Čia ir pradėjo vystyti tautininkų pasaulėžiūrą.

1917 m. dalyvavo Vilniaus konferencijoje, buvo išrinktas Lietuvos Taryba, o Tarybos išrinktas jos pirmininku. 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą ir 1919 m. balandžio 4 d. Tarybos buvo išrinktas pirmuoju Lietuvos valstybės prezidentu. 1920 m. birželio 19 d. A. Smetona prezidento pareigas perdavė steigiamojo Seimo išrinktam A. Stulginskiui, pats įsijungdamas į laikraštinių darbų.

1923 m. buvo pakviestas Lietuvos Tarybą, o Tarybos išrinktas jos pirmininku. 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą ir 1919 m. balandžio 4 d. Tarybos buvo išrinktas pirmuoju Lietuvos valstybės prezidentu. 1920 m. birželio 19 d. A. Smetona prezidento pareigas perdavė steigiamojo Seimo išrinktam A. Stulginskiui, pats įsijungdamas į laikraštinių darbų.

Dalyvavo 87 atstovai iš 14 dalinių. Vakare įvyko iškilmingas banketas. Meninę programą atliko Vilniaus universiteto šokėjų grupė, pašokusi penkis šokius. Šokiams grojo „Šaulių rinktinės“ orkestras.

Sekmdienį, balandžio 17 d. Brighton Parko Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje vyko šv. Mišios, kurias katelebravo LŠSI kapelionas kun. A. Babonas ir Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės kapelionas kun. Fabijonas Kireilis. Po Mišių vyko pabendravimas, vaišės ir atsisveikinimas su svečiais Šaulių namuose.

LŠS vadas Mintautas ir jo pavaduotojas Ignatavičius dar viešėjo Amerikoje mėnesį. Viešnagės metu, kartu su LŠSI vadu Abariumi aplankė šaulių dalinius Bostone, Detrote, Floridoje, Clevelande ir New Yorke.

Regina Juškaitė

tuvos universiteto humanitarinių mokslų fakulteto docento pareigoms dėstyti meno teoriją bei istoriją, vėliau etiką ir filosofiją. 1924 m. buvo vienas organizatorių, steigiant Lietuvos tautininkų sąjungą. 1932 m. Vytauto Didžiojo universitetas jam suteikė garbės daktaro laipsnį.

Po perversmo 1926 m. gruodžio 19 d. Seimo buvo išrinktas vėl Lietuvos respublikos prezidentu. 1928 m. buvo paskelbta nauja konstitucija, kurioje buvo sustiprinta vykdomoji valdžia ir suteikta daugiau galių prezidentui. Pagal naują konstituciją buvo perrenkamas prezidentu 1931 ir 1938 metais.

Antanas Smetona buvo vienas iškilniausių Lietuvos valstybininkų ir publicistų, jo kalba aiški, taisyklinga ir žodinga. Savo raštais ir visuomenine bei politine veikla siekė tautinės vienybės ir kūrė tautinę ideologiją.

Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą 1940 m. birželio 15 d., daugumai vyriausybės narių ir kariuomenės vadui atsisakius priešintis, A. Smetona su šeima pasitraukė į Vokietiją. Ten prie globos neradęs, per Šveicariją į Braziliją atvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. Žuvo 1944 m. sausio 9 d. Clevelande, sūnaus Juliaus namuose gaisro metu.

Tai tik kelios detalės iš prezidento Antano Smetonos gyvenimo. Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyrius ruošia šio garbingo tautos vyro minėjimą gegužės 29 d. Numatyta tokia minėjimo programa:

10:30 val. ryto pamaldos Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Pamaldų metu giedos solistė A. Gaižiūnienė, vargonais palydės R. Sokas.

2 val. p.p. akademija Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje. Pagrindinę paskaitą skaitys inž. Jonas Jurkūnas. Meninę dalį atliks prezidento vaikaitis, žymus pianistas, Antanas Smetona ir solistė Audronė Gaiziūnienė, akompanuojant R. Sokui. Programai vadovaus Daiva Meilienė.

Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga maloniai kviečia visuomenę gausiai minėjime dalyvauti.

Vanda Mažeikienė

Dainininkai Jūratė ir Arvydas Vilėninkai Jaunimo centro scenoje gegužės 15 d.

Nuotr. Jono Tamaličio